XI. évfolyam. Budapest.

110. szám.

Szerda, 1877. május 9.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 7 krajczár.
Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó-hivatal:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

A másik keleti kérdés.

A világot izgatottságban tartó keleti háboru mellett, a kiegyezés kérdése másodrendüvé vált, de azért legtávolabbról sem vesztett fontosságából; sőt ez a másik keleti kérdés. Érzi ezt a nemzet, érzi a képviselőház, ha mindjárt a sajtó hasábjain „dörg is az ágyu, és peng a kard.“

A nemzet érdekeltségét leginkább a megyék nyilatkozatai mutatják. Hiábavaló erőfeszitésnek bizonyult sok helyt a kormány pressiója, melyet főispánjai által a bizottsági tagok elhatározási szabadságára gyakorolt. A kormány élt az alkalom kedvező voltával, mely a közvélemény figyelmét a keleti harcztér felé irányzá, s gondolta magában, hogy most könnyü lesz a pestmegyei ismeretes feliratot okkal-móddal az irattárba helyeztetni egy lakonikus tudomásvétellel. A tactica azonban most is csak félig-meddig sikerült. Pedig nagyon közel feküdt az eshetőség, hogy jobban sikerül.

A legislegelső körülmény, mely a végzetes kiegyezést megteremtő kabinet kezére játszott, maga a felirat elküldése volt a társ törvényhatóságokhoz. A lázas külügyi viszonyok figyelembe nem vételén épült ez elhatározás; kivált ha még tekintetbe veszszük, hogy a törvényhatóságok tulnyomóan óriás többsége s maga Pestmegye is felirt e kérdésben.

A világért sem mondjuk ezzel, hogy alapjában nem volt helyes a sürgetés. Ha valaki, mi bizonyára egy pillanatig sem akarunk letérést a napi rendről oly vitális kérdésekben, melyek állandóan igénylik az izgatást. De bármily helyes is alapjában egy vagy más módon ismételve kifejezést adni a nemzeti akaratnak: a politikai számitás dolga marad mindenkor, hogy ez minő alakban történjék imposansága és gyakorlatisága szempontjából. És bizony mi tagadás a pestmegyei mód, a mint utólag bebizonyult nem volt sem imposans, sem gyakorlati.

A független szabadelvüeket a legénykedés viszketege ragadta el. A legindokolatlanabb, és legpolitikátlanabb henczegéssel azt akarták megmutatni, hogy ők nagyszerübb dolgot mivelnek „a szélsőbaloldalnál,“ a melynek népszerüségét irigylik, határozottságát perhorrescálják. A bemutatás ingere, a felülmulás mániája ragadta el őket, s elfelejtettek számitani. Ilyen politika méhében hordja a balsikert.

Nem számitottak arra, hogy párthiveink hazafias tevékenysége már előbb végesvégig győzedelmesen vitte keresztül az önálló bank és vámterület ügyét. Ennél fényesebb sikerre számitaniok a háboru izgalmai közepett nevetséges volt. Tudhatták volna saját kilépésökről, mily egészen más viszonyok közt sikerült pártunknak, e par excellence nemzeti pártnak, oly hatalmasan működni, hogy a fusionalis massából a jóravalóbb elemek kiváltak. Nem számitottak arra, hogy a kormány az uj aktiónál igyekezni fog fogalomzavart támasztani a már történt aktió és az uj aktió közt, a minthogy csakugyan sok helyen azért nem csatlakoztak a felirathoz, mert az illető törvényhatóság hivatkozott régebbi hasonszellemü határozatára. Nem számitottak a kormány ügyességére, mely az utolján játszatta ki legerősebb kártyáit a főispánok által.

Ennyi kedvezőtlen körülmények között kezdte meg körfutását a pestmegyei felirat. S ime, ha mégis összevetjük az eredmény erkölcsi horderejét, a kormánynak épenséggel nincs oka kérkedni El is hallgatott az officiosus sajtó, mintha száját fogták volna be, jóllehet a szegedi tudomásvétel után roppant kedve kérekedett fütyülni. Hanem hát a főispáni referádék és a tudósitások lehütötték mámorukat. Kisült, hogy a nemzet legkevésbé sem hajlandó a bevégzett kiegyezést más szemmel tekinteni, mint tekintette a vajudó egyezkedést. Ha itt-ott nem nyilatkozott ujra, mindenütt hivatkozott régebbi megállapodására, a melytől semmi kedve eltérni; csak a papirgazdálkodásban fukarabb.

És e részben oly csalhatatlan a közvélemény állása, hogy rögtön, a mint a kormánypárti sajtó hamis alapon győzelemnek kürtölte, a mi csak egy régi vereség csöndes szentesitése volt: a többi törvényhatóságok okulva az előzőiknek kijutott macskamuzsikán, egymást követőleg jelentették ki csatlakozásukat a pestmegyei felirathoz. Igy tettek Hajdu, Szabolcs, Borsod, Zala vármegyék. Nemcsak korai volt tehát az „Ellenőr“ féle subventionált dörömbölés, hanem ügyetlen is volt, mert ellenaktióra vezetett. Ezért nagy hálával tartozunk a hitelében teljesen megcsappant kormánypárti journalistikának. Az ő érdemök, hogy a független szabadelvüek számitás nélküli aktiója egy még ügyetlenebb ellenaktió által reperálva lett, s Hajdu, Szabolcs, Borsod lanyha dissidenteriát nem ismerő férfiai megtették, a mit e kormánypárti jodlirozásra tenniök kellett.

A Tisza-kabinet ezzel ujólag meggyőződhetett, hogy kiegyezése nem kell, mégha kifelé néz is minden szem. Jobban tenné saját reputatiója érdekében, ha a külügyi viszonyokra való tekintetből nem erőszakolná nemzetkoldusító müvét, hanem elnapolná az egész kérdést a háboru utánra, a mikor majd meg lesz a nyugodt kedély és hideg megfontolás ugy intézni országunk sorsát, a mint az események igényelni fogják. Több, mint hazafiság, államférfiui eszély dolga volna, hogy e lépést megtegye. De hát nem uj tapasztalatból meritjük már mi az állitást, hogy Tisza Kálmánban mindkettő hiányzik, s csak a kormányozhatnám van ébren, akár az egyik, akár a másik keleti kérdésről van szó.

Albrecht főherczeg most az Alvidéken tartja katonai szemléit és egyuttal ünnepelteti magát a graniesárok, délszlávok által. Strossmayer és Mollináry nagyban conferálnak a főherczeggel, a ki köztök igyekszik „nem feledni és nem tanulni.“ Legközelebb Zára lesz a szinhelye nagymérvü óvatioknak.

Mindez azonban nem annyira jellemző a főherczegre vonatkozólag, mint azon Jassyból sürgönyözött hir, hogy Albrecht főherczeg Miklós nagyherczegnek az orosz hadak főparancsnokának levelet irt volna, melyben szerencsét kiván az orosz fegyvereknek. Igy beszélik ezt a muszka főhadiszálláson a katonatisztek.

—

Az osztrák-magyar monarchia semlegességi nyilatkozata — mint a „P. Lloyd“-nak sürgönyzik — hasonló értelmü legfelsőbb elhatározások alapján, mindkét kormány részéről kibocsátandó miniszteri rendeletekkel fog történni. E rendeletek közreboesátásának időpontja még meghatározva nincs; mindazonáltal már mindkét kereskedelmi minisztérium behatóan foglalkozik a kérdéssel, és hozzálátott amaz iratok kidolgozásához, melyek a semleges magatartás tekintetében érvényes szabályzatokat fogják „emlékezetbe hozni.“

—

— Az országgyülési szabadelvü párt mai értekezletét Gorove elnök megnyitván.

Tisza Kálmán miniszterelnök bejelentette, hogy a holnapi ülésben válaszolni szándékozik több rendbeli interpellatióra, melyek hozzá intéztettek; s egyszersmind előadta mit fog felelni Szalay Imrének a softák temesvári fogadtatása alkalmával a vasutnál történtek iránt, — Somssich Pálnak a dunai hajózás korlátozása, — Mocsárynak a Corvinák ügyében, — Remete Gézának ugyan e tárgyban, — és Irányi Dánielnek a keleti kérdésre vonatkozó okmányok közlése iránt beadott interpellatiókra.

Az értekezlet a válaszokat helyesléssel fogadta.

Végül Zabulik László egy interpellatiót jelentett be Kolozs városa érdekében, mely az uj beosztás következtében még választási központi minőségét is elvesztette. — Tisza Kálmán miniszterelnök megnyugtató válaszára azonban az interpellatiótól elállott.

Ezzel az értekezlet eloszlott.

—

Az angol alsóházban a Gladstone-féle resolutiók tárgyalásakor Gladstone kijelentette, hogy elfogadja Trevelyan módositványát a második resolutióhoz, mely következőt tartalmaz: A ház azon nézetben van, hogy a porta alattvalói iránti magatartásával s a jobb közigazgatás ügyében kért biztositékok megtagadásával a britt korona részéről minden igényt az anyagi és erkölcsi támogatásra elvesztette. Maga Gladstone lemond a harmadik és negyedik resolutióról, Hartington az ellenzék vezére oda nyilatkozott, hogy pártja immár általában támogathatja a resolutiókat. Northcote késznek nyilatkozott a resolutiók tárgyalását az uj alapon megkezdeni.

Gladstone a vita folyamában kifejté, hogy Lord Derby felelete Goresakoff köriratára nem fejezi ki az ország érzelmeit s nézeteit; ő abból azon szemrehányást ia kikövetkezteti, hogy Oroszország ünnepélyes elhatározások közege lett.

Törökország a krimi háboru óta semmit sem tett az ország előhaladására; sőt ellenkezőleg, a helyzet sokkal roszabb; Anglia érdekei nagy veszélyben forognak; nem tudhatni, hogy a keleti kérdés Oroszország vagy Ausztria által nem talál-e külön megoldást! Gladstone az elnyomott kereszténynek szent ügyére való hivatkozással fejezte be beszédét. — Wolff az inditványok visszautasitását javasolja; az inditványoknak csak az a czéljuk, hogy a kormánynak nehézséget okozzanak.

Gross a kormányt védi, ezeket mondván: Oroszország viseli felelősségét annak, hogy Európa egységes actiója megszünt; Anglia a háborut lokalisalni, s a semlegességet fenntartani kivánja; ha a czár hü marad azon szavához, mely szerint Konstantinápolyt nem támadja meg, a britt érdekekkel való conflictus egyáltalában nem kerül szóba.

Idegenek leglója.

Egy konstantinápolyi táviratunk még az orosz hadizenet megtörténte előtt jelzé, hogy a török kormány el van szánva azonnal megtenni minden intézkedést azon ajánlatok elfogadására, melyeket leginkább magyar és lengyel részről tettek a háboru folyamára. A porta azonban határozottan kijelenté, hogy ily legió alakitásába csak akkor egyezik bele, ha roszakaratu semlegességet tapasztalna bizonyos oldalról. Nekünk biztos tudomásunk van róla, hogy ez időt még nem látja elérkezettnek a török kormány, s nincs is tervben addig komoly lépést tenni ez irányban, mig kilátás van rá, hogy a keleti háboru nagyobb terjedelme ugy Angliát, valamint Ausztria-Magyarországot kényszeriteni fogja érdekeik mellett aktive sorompóba lépni a nyugatra is veszedelmet képező orosz invasió ellen.

Klapka tábornok missiója, s kivált ujabban történt kinevezése sok magyarázgatásra nyujt ugyan okot; de tény az, hogy Klapka semmiféle megbizatást nem nyert mostanáig magyar legió alakitására, mindazáltal nem lehetetlen, hogy a megbizást reá ruházzák, ha a porta önvédelmi harczának esélyei azt a szükség törvény erejére fogják emelni. Török kormánykörökben hiszik, hogy e szükség nem fog beállani, mert idegen legiók helyett idegen hadseregekre hárul majd a feladat megvédeni a közvetlenül fenyegetett állami és kereskedelmi érdekeket.

Egészen másképen áll a dolog a lengyel legióval, a melynek felállitása végett minden előkészület meg van téve, a bizottság felállitva, a paranesnok kiszemelve. Már a felhivás is kész, mint egy konstantinápolyi távirat jelenti, mely felhivás az összes lengyeleket fel fogja szólitani a legióba lépni. Természetes, hogy ilyen legió alakitásakor nem szokás, de nem is lehet keresztelléssel igazolni a lengyel nemzetiséghez való tartozást, hanem mindazok felvehetők, a kik kedvet éreznek az ügy mellett, a szabadság zászlója alatt, a lengyel legióba sorakozni.

Előre látható, hogy e legiónak kiváló szerep fog osztályrészül jutni az orosz hóditó csordák elleni hadviselésben. Legfőbb feladata lesz az orosz hadseregbe besorozott lengyeleket a fegyver letevésére felszólitani és átlépésöket megkönnyiteni. Ha ez csak félig sikerül is, akkor Oroszország hadműködése egyik testrészében meg lesz bénitva. Egyébiránt e tárgyról tüzetesen értekezik a „Dail. Tel.“, a mely lapnak czikkét adjuk a következőkben:

„Több oldalról veszszük a hirt, hogy a porta egy lengyel legiót szándékozik fölállitani, mely saját nemzeti zászlója alatt küzdene az oroszok ellen. Azt is mondják, hogy a paranesnok már ki van szemelve és hogy intézkedés történt arra, hogy az oroszok soraiban küzdő lengyelek elpártolásra hivassanak föl.

E hirrel szemben némi kétely támadhat, természetszerüleg, mert bármennyire megfelelő volna Törökország érdekeinek egy lengyel legió alakitása, e terv még sokkal inkább visszatetsző lehet a hatalmaknak, mint Lengyelország halálos ellenségének. Sem Németország, mely Posent uralja, sem Ausztria, mely Gácsországot birja, nem nézhetné közönyösen a lengyel forradalmi zászló kitüzését bárhol; és emlékezetben kell tartani, hogy a krimi háboru idejében ezen érzés elegendő volt arra, hogy egy hasonló terv kivitele elejtessék.

Azonban valószinü, hogy e szándék most megvalósulhat, miután a viszonyok azóta nagyon megváltoztak. Németországnak nem kell most annyit törődnie ezzel, mint Poroszországnak kellett 1854-ben, és Magyarország — Törökország igaz barátja — legalább annyit kieszközölhet, hogy a béesi államférfiak actiója a porta előnyére módositassék, amit huszanhárom év előtt nem tehetett volna. A kisérletet tehát mindenesetre érdemes megtenni.

Ha ötezer lengyel honfi jól felfegyverezve és begyakorolva, nemzeti tiszteikkel és tábori papokkal s a Vatikán által felavatott zászlóval, Kosciusko napja óta először ki lép a csatatérre fajuk és vallásuk engesztelhetlen ellensége ellen — a brutalis despotismus ellen, mely a lengyel nemességet felkonczolta, az országot kirabolta s politikai szabadságát megsemmisité és áldozatainak minden tiltakozását vértengerbe fullasztá — ez a történelem megtorló igazságának bizonyára tanuságos példája leend.

A lengyel legiónak közvetlen hadi ereje igy felszerelve, nem volna megvetendő, mig közvetett hatása nagy fontossággal birhatna Oroszországra nézve, mely ekként kénytelen volna, lengyel ezredeit a harcztértől távol tartani, s elvesztené legjobb katonáit. De az erkölcsi hatása egy ilyen lépésnek kétségbevonhatlan volna. A kereszt hadjárata a félhold ellen, mint Oroszország háboruját feltüntetni szeretné, átalakulna ekként a hatalmak mérkőzésévé, s kitüntetné Oroszország barbár, hóditó és álszenteskedő voltát. Kitünnék ekkor, hogy Oroszország, a zsarnok, visel háborut az elnyomottak ellen, kik magukat védik. Mert nem kell feledni, hogy Törökország megbocsáthatlan büneinek egyike északi ellensége szemében nem az, hogy a kereszténveket üldözte, hanem az, hogy őket gyakran védelme alá vette, az ugynevezett „keresztény hatalmak“ ellenében. A kormányok boszuálló gyülölete elől menekülő lengyelek és magyarok, miként e kormányok gyülöletének a bünös öntudat volt kutforrása, menedéket találtak a szultán birodalmában, mely egyszer s másszor még háborut is kész volt viselni, hogy őket megvédelmezze.

Most, midőn a törököt a hitszegő ellenség megtámadja, mi természetesebb, mint hogy ama nemzetek le akarják róni hálájukat védelmezőjüknek s megboszulni magukat üldözőjükön? Ilyen a Nemezis, mely gyakran a perfidia és kegyetlenség hosszu lefolyását kénytelen bevárni. — És ha az orosz államférfiakat nem vakitotta volna el az, hogy bünhödés nélkül üzhették hosszu ideig galádságukat, talán veszteg maradtak volna, hogysem a lengyeleknek, magyaroknak és cserkeszeknek alkalmat adni akarjanak a megtorlásra.“

Budapest, máj. 8.

A legfontosabb hirek egyike, a melyek a keleti kérdés uj felszinre hozása alatt felmerültek a londoni lapok azon közleménye, a mely Angliának az orosz hadüzeneti körjegyzékre nézve, azon véleményét tartalmazza, mely szerint az oroszoknak, daczára, hogy Törökország a londoni jegyzőkönyvet el nem fogadta, miután a porta a jegyzőkönyvben követelt reformok keresztül vitelét biztosan igérte, Romániába bevonulnia jogosultsága nem volt.

E tény egyoldalu müködéssé vált, mely által magát az orosz az európai többi hatalmaktól elkülönitette és a párisi szerződés ellen egyenes támadást intézett, a mit Anglia semmi szin alatt sem helyeselhet. A másik hir egy részt ugyancsak Angliának abbeli kijelentése, hogy Persiának cselekvő fellépése esetén hajóhadával szállandja meg a persa öbölt s egyszersmind földközi tengeri hajórajával a görög szigetek közzé vonuland. Ezekhez hozzájárulván Afghanistánnak Angliának való hadüzenete.

Mi már régen kifejeztük azon véleményünket, hogy Angliának cselekvési

---

AZ „EGYETÉRTÉS“ TÁRCZÁJA.

Az első csaták szinhelye.

— Két közlemény. —

Ázsiában dördült el az első ágyu, a Kaukázus alatt, ott a hol a török és orosz határ találkozik, — igazat adva nekünk és velünk azoknak, a kik előre megmondák, hogy az éjszaki kolosszus egyik vaskarját Európa, másikat Ázsia felől fogja kiterjeszteni a véres ölelésre, hogy az ozmánok közbeeső birodalmát agyonszoritsa vele, mint azt nem is most kisérli meg először.

De az ázsiai csatatér nem az ütközetek elsősége jogán, de azért is kelt kiválóbb figyelmet, miután e helyen egészen másként alakulnak az erélyek egy orosz vereség esetére, mint az európai harcztéren. Ha az orosz hadak a Balkán alatt veréseket szenvednek is, visszavonulásuk biztos, a háborban levő szláv lakosság nem veszélyezteti, sőt elősegiti futásukat s feltartóztatni segit az üldöző ellent. De nem igy keleten. Ha a török sereg Kis-Ázsiában jelentékeny csatát talál veszteni, — hábaban muzulman lakosságot hagyott, mely bátorságot meritve, fegyverre kél bizonynyal s ugyan kényszerré teheti a visszavonulást. Jó ha a nagy rmádiából, melyet 140.000-re becsülnek 70.000 örök ellen csak hirmondó is akad.

Ezért köti le oly nagy mérvben a keleti harcztér Európa figyelmét, daczára annak, hogy a döntő csapást Európában várják s ezért tartjuk szükségesnek az ázsiai háboru szinterét olvasóinkkal megismertetni ama közlemény felhasználásával, mely közelebb Schweiger-Lerchenfeldtől jelent meg, kinek idevágó adataiból a Kiepert-féle nagyhiru térkép segitségével állitjuk össze a Feketetenger keleti partjain s a Kis-Kaukázus déli lejtőjén folyó ütközetek szinhelyének képét.

Nem messze Erivantól, az orosz uralomnak örményországi székhelyétől, a kis Kaukazus déli részén, egy csodásan kedves sikság terül el az Aras (hajdan Araxes) folyó két partján. Hegyirások, a minőket Európában csak elszórva találunk s roppant területeken, itt szorosan egymás mellett merednek az égre, olyanformán, mint a magyar Tátratömb, s meredek oszlopokként, csaknem egész körben keritik be a virágos s gabnaföldekkel tarkázott lapályt: éjszakról Alagós hatalmas hegye (12.600 láb a tenger szine felett), keletről Ucstepe (11.160 l.), nyugatról Kotus (8600), délről pedig a Noé bárkájáról bibliai nevezetességü kiégett vulkán, az Ararat kettős hegye, melynek 15,871 lábnyi magasságu, örök hótakarta tetője büszkén tekint el a magas hegyvidéken. Mint a sinai hegy délnyugati Ázsiában, ugy itt az Ararat, Irán és Előázsia határán az emberi nem és mivelődése történetének emlékoszlopa, oltára a világtörténelemnek, s mai napság három nagy birodalomnak: az orosznak, a persának és a töröknek triplex confiniuma, közös határköve.

Érivanból, mely e hegység éjszaki lejtői alatt festőileg fekszik, csaknem egyenesen déli irányban vezet az ut az Ararat felé, az Aras folyó gazdag, buja területei között, egész addig, mig a hegytömbhöz érve, egészen más világ tárul az utas elé.

A termő föld lassankint eltünedez, csak egy-egy fa ragad meg itt-ott a sziklaomlásokban, s az óriási trachytdarabok között néhol gyér fü tenyész.

A talaj itt mindenütt taraczkos a régi, megaludt lávától. Fönn a végtelen magasban tündöklik a két hegy, havas-jeges csucsa kékesen, s kettejök között vezet valami ösvény — legalább igy nevezik, — de csak a határőri szolgálatot tevő kozákok használják, a karavánok tesznek inkább kerülőt az Aras völgy felé. Mi azonban kövessük az ösvényt, mely egy mértföldnyi hosszuságra terjedő kapun vezett keresztül a nagy és a kis Ararat között, s betekintést nyujt az alatta elterülő déli vidékre.

Ez irányban is völgyet lát a szem, csakhogy ez már nem oly pompás, mint az éjszaki, habár itt sem hiányoznak a festői helyek.

Mindenek előtt egy barna házesoport tünik szemünkbe, mely egy mérsékelt magasiaton terül el, felette egy négyszegü fallal bekeritett vár, közepén kimagasló fehér minaréval. Ez *Bajazid*, Törökország legszélsőbb „erőde“ Orosz-Örményország felé. Az erőd elnevezést azonban nem szabad szó szerinti értelemben vennünk, mert valósággal nem egyébb egy nagy falunál, részint anyagból, részint fából épült házakkal s nagyon elszegényült és elsatnyult keverék-lakossal. Ha kissé lapozunk a történetkönyvben, nem is csodálkozhatunk a lakosok elnyomorodott állapotán. Törökök, persák, oroszok és kurdok sokszor voltak szeretetlen vendégei. A háboru kitörésekor hire volt, hogy a törökne 20,000-ből álló hada van itt összpontositva az oroszok ellen, — de mindjárt az első csatatéri tudósitások egyike meggyőzött, mennyire alaptalan volt e hir. E jelentés szerint ugyanis a Bajaziderődből a helyőrséget képező s mindössze 1700 főre menő sereg vonult el az orosz tuleró elől a közeli hegyekbe. Ennek legnagyobb része is kurdokból állhatott.

A kurdok, a kik az Euphrat keleti medenczéjét, tehát azt lakják, melyben Bajazid is fekszik, régi időktől fogva a legfüggetlenebb, legkevésbé hajlitható s az államhatalom ellen folyvást lázongó nép ama törzsek közül, kikkel a portának valaha baja volt. E tekintetben kivált Betul-Kurd tett hirnévre, ki ugy a törökkel, persával, mint az oroszszal folyvást ujjat huzott. De a ravasz orosz agyafurt politikája el tudott bánni a kurdokkal is, s e politikának kezére játszott még az is, hogy a török ezelőtt ugy harminez évvel megölette törzsfőnökünket Rovaudizt s ez által csaknem egészen eljátszta maga iránt a rokonszenvet e vad hegy lakók között, kik ezentul az oroszhoz kezdtek hajolni. A kaukazusi orosz helytartók kapva kaptak a hangulatváltozáson, s kijelenték, hogy az orosz kormány szivesen megengedi, hogy a különböző néptörzsek átvonuljanak az orosz határon, ott le is telepedhessenek, de a legelő helyeket régi hazájukban innen is már mint orosz alattvalók foglalkereshessék, a mikor az orosz oltalom akkor is ki fog terjedni reájok, ha török területen legeltetik nyájaikat. Ime egy érdekes bepillantás abba, hogyan készité már évtizedekkel előre a perfid muszka a — casus bellit!

A nomád-élet — igy kapaczitálták a kurdok főnökét — szükségessé teszi az ily intézkedést. Pedig hát nem volt ez egyéb, mint megejtése a török állami tekintélynek a hegylakók között s esetleg összetüzésre találni okot. A porta mindent elkövetett, hogy az állapotot valamennyire paralyzálja s csakugyan sikerült is a legtöbb törzset ujra visszahajtani a török uralom alá, a többi közt a gilali-k vagy szelauli-k harczias törzset.

E törzs lakhelye Bajazidtól nyugatra fekszik. Az ut oda két hatalmas hegyfal között vezet. Az éjszaki falat ama hegylánez képezi, mely az Ararattól két geografiai fok hosszuságnyira a keleti Euphrat medrét határolja, — a déli falat a Wantó medenczéjét szegélyző hegység alkotja, mely hirhedt kurd-törzsöknek szolgál buvóhelyül. Ezek olykor bebetörnek a 10.000 lábnyi magas Aladagh és a 11.000 lábnyi Chori-hegy közötti kapun a Wan völgyeibe, s kirabolják az örmény falvakat.

E roppant hegytömkelegben tehát szünet nélkül foly a véres viszály, s a kalandozó bandáknak alkalmas tartózkodó helyet nyujtanak a hozzáférhetetlen szorosok.

A két hegyfal közötti uton eljutunk a keleti Euphrat-forrás medenczéjéhez; a nyugati Euphrat Erzerumnál fakad. A kiterjedt völgyvidéken, melyen helyenkint üde növényzet környezi a sürü falvakat, számos patak ered, a havasvölgyek olvadékai, melyek kristályvize pompás tanyahelyeket nyujt a vándor nomádok táborainak. E tarka telepitvényen visz keresztül a karavánok utja is, melyek Trapezunt és a persa kereskedés aszerbedzsiani főhelye Tabris között vezet. A gazdag árukkal megrakott karavánok évenkint többször átvonuló csapatjai a kurdokra nézve szinte egyik családétkét képezik ez Eldoradónak.

Ha e medencze közepéből egyenesen éjszakra fordulunk, a fentebb emlitett hegyfalat még mindig magunk előtt találjuk; de a havascsucsok között egy mélyedés, egy hegyszoros is szemünkbe ötlik, melynek neve Sachjol, vagyis „király utja,“ s alkalmasint amaz ősrégi közlekedési ut egyike ez, melyek Kis-Azsiát Közép-Ázsiával, az Industól az aegaei partokig. a Pontustól a persa öbölig már az assyriai uralom alatt összekötötték. Nem királyut többé, csak afféle örvény, mely hatalmas sziklaomladékokon, rémitő mélységek fölött, vagy uttalan erdők között vezet. Csak itt-ott látni tisztást, melyen egy-egy gyanus kurd-csapat tanyáz, mely csak akkor ereszti át békével a karaván, ha annak fegyveres fedezetét nagyon is erősnek találja. Az itt történtekről elég bizonyságot tesznek az elszórva szerte heverő embercsontok és lovak vázai.

A ki e szorosan keresztül hatolt, annak éjszaki nyilásánál megállva a világ egyik leggyönyörübb látványa tárul elébe. Szemben, egyenesen éjszakfelé terül el Közép-Arménia egész hatalmas fensikja, többnyire erdőtlen, lankás plateau domblánczokkal barázdálva keresztül, vagy egyes kupalaku hegyekkel tarkázva, melyeket körben egész tengere vesz körül a köves hegyeknek, domboknak; hegyszakadások, sziklakapuk, köboltozatok képezik itt a Csoruk, Kur, Aras és Arpacsai medreit. A Schachjol nyilásának érintett pontjától erős látcsővel egyenest éjszakra már **Kars**-t is meglátni, valamint kissé éjszakkeletre **Alexandropolt**, az orosz haderőt, mert ezekfelé hegyecsucsok nem zárják el a láthatárt, legfeljebb a légi párák takarják el amannak ormait, enuek cassemattjait. Közvetlen maga előtt azonban nem lát egyebet az utas puszta kihalt vidéknél. A közel elkigyózó Arast kivéve se folyó, se patak nem zavarja a sivatag egyhangusságát s még a helységek fekvését vagy terjedelmét sem lehet kivenni.

Ha felmegyünk amaz erdőtelen fennsikra, okát is megtaláljuk, mért volt oly nehéz fölfedezni a falvakat, — fa nélküli vidéken az örmény a földbe ássa lakóhelyét. Ilyen, téliden a hótól egészen eltemetett földkunyhókkal még akkor is találkozunk, ha az Aras völgyéből átmentünk a határfolyó, az arpacsai mellékére. Itt, Karstól csak öt mértföldnyire s Alexandropoltól ugyannyira vannak az egykori Arménia királyi székhelyének, Aninak romjai. E történelmileg oly nagyérdekü hely ma puszta és kihalt. Két nap alatt innen egy nagyobb sereg is eljuthat Kars alá s a romhalmaz körül ma már bizonynyal ugy hemzseg a nép, mint akkor, mikor a nagy népcsaták még nem tiporták romba az örmény metropolist, — mikor még nem járt erre a történelemben nagynak, hatalmasnak és nagylelkünek nevezett Szeldzsuk fejedelem, Alp-Árszlán, kinek fegyverei alatt végkép leomlottak e falak. Anit a földszinével egyenlővé tenni nem volt könnyü munka, mert még most is állnak a csodásan szilárd körfalak, mintegy öt ölnyire emelkedve, s tornyaik, kapuik ma is kivihetők, sőt alapvonalaiban még némely palota is.

Az arpacsai határfolyó magasabb balpartján folytatódik az ut Alexandropol felé. Mielőtt a várost elérnök, az orosz erődítvények főbb védműveire bukkanunk. A várostól ugyanis délre van egy 2000 meter hosszaságu s 1000 meter szélességü sik, melyet magától a várostól is egy mély árok választ el. Ez az erődítvények központja. Alexandropol már a krimi háboruban tekintélyes védmü volt a törökök ellen, s ma északnyugati Armeniá-

alapját kivált most, midőn Indiára fektette politikája sulypontját, Azsiára kell helyeznie. Angliának, ha már eddig elmulasztotta is az orosz hatalomnak nagymérvü, majdnem India kapujáig terjedő rohamos előnyomulását Közép-Azsiában megakadályozni, nem szabad engednie, most hogy az orosz-perzsa netáni szövetség folytán ez utóbbi cselekvőleg felléphessen, mely müködésének eredménye azzá fejlődhessék, hogy határai, mint orosz vazulluséjé az Euphrates, Oxus s talán még idővel az Indusig kiterjesztessenek. Sőt meggyőződésünk az, hogy Angliának, mely állam Pitt idejében oly hatalmas coalitiókat volt képes létrehozni, melyek eredménye I. Napoleon hatalmának megbuktatása volt, most szinte kötelessége volna indiai politikájának megvédése szempontjából ugyancsak coalitiókat kötni, hogy az orosz hatalom Azsiában megtöressék. Hiszen Anglia volt az, ki a maihoz hasonló érdeke szempontjából, bár akkor az elnyomott görög nemzet érdekében is, — megjelent volt a többi hatalmak körében Navarinónál és Anglia volt szintén föltesitője az 1854-ben megkötött nyugoti szövetségnek, melynek eredménye az orosz hatalom európai tulsulyának a krimi hadjárat általi megtörése volt. Csakhogy az akkori s a mostani politikája közötti különbség szerintünk az, hogy akkor Európában lépett fel főtámadásképp a Balti s Feketetengerben hajóhadával ugy, mint szárazföldi seregével; most azonban, miután Oroszhon azóta hatalmát Azsiában terjeszté ki, ott kellene szárazföldi cselekvését kifejtenie. Mai coalitiói nem igényelnének oly sok pénzáldozatot, mint Pitt idejében, s nemis kerülnének oly fáradságába sereg összpontositásai, mint a krimi hadjárat alatt.

Angliának cselekvési politikáját Ázsiában, a következő szempontoknak kellene vezérelnie. Az utolsó keleti háboru óta ott két hatalom nyilt meg Európának, s emelkedett a nyugati civilisatió szinvonalára. Mindketteje e tényeket főleg Angliának köszönheti. Egyike China, másika Japán. Mindketteje a közgazdászati viszonyok nagy kifejledtségének örvend, és Angliávali szövetsége főjelentőségüvé lehetne mindnyájára. China hozzá egy szép tartományát veszité Oroszország ellenében az Amur partjain. Japán európai módon szervezett seregét örömmel vezetné elő Koreán át az előbbi társaságában a szárazföldre, hogy befolyást nyerjen, és Kelet-Azsiát megszabaditsa a benyomultaktól. A beludjistani véd és dacz szövetség, melyet Anglia nem régen kötött, ennek elösmert vitéz katonákkal ellátott serege a perzsa öbölbe benyomult angol hajóhaddal együtt, bizonyosan ellensulyozná a perzsa haderőt. Ha végül egy angol kisebb tartalékkal biró indiai benszülöttekből álló s netalán a bucharai sereg, az orosz Turkesztán felé nyomul; ez által mig tetemes orosz erőt tart lekötve, elősegitené a közép-ázsiai nagy orosz ellenség Jakubkhannak Kokandba való előnyomulását. Kabulnak bár rövidebb uton haladhatna az emlitett angol haderő, de ha Heratot tüzi ki kiindulási pontul, mig ezáltal leverve a hadüzenő Afghanistánt, szemmel tartaná Perzsiát, kevésbé hegyes vidéken érhetné el czélját, mint az elébb emlitett ut követése által. Tekintve az európai működést, mig Azsiában is, az emlitett angol tartaléknak azért kellene csak részt vennie, hogy a többi seregek közt az európai hadászat tulsulyának érvényt szerezzen; Európában elég volna Angliának, mint tervezi is, földközi tengeri hajóhadát a görög tengerre küldve, éjszaki hajórajával a keletibe nyomulni elő. Az előbbivel meggátolva a netáni görög felkelést, hátvédül szolgálna a török haderőnek; az utóbbival szemmel tartaná a német semlegességet, és megkötve a svéd szövetséget, elősegitené ennek Finnlandba való nyomulását. Hisszük, hogy ez esetben Ausztria-Magyarország is jobbnak látná a Bosznia megszállási reactios tervek helyett, seregét a tarnopol-csernovitzi vonalon arczal Podolia s Lengyelhon felé állitani fel. De, ha ez esetben is, még is a semlegességet tartaná előnyösebbnek, miután a már emlitett boszniai s hármas szövetségi tervek végett elmulasztotta a romániai, ez által kereset szövetséget megkötni; ám legyen, nélküle is megtörethetik az orosz hatalom. Törökország elég erős arra, hogy valamint 29-ben midőn Diebitsch nagy nehezen bár át jutott a Balkánon, ha nem köti meg a drinápolyi békét, seregestől elfogatik: 54-ben még mielőtt a nyugoti szövetségesek megjelentek, megveretett a török által az orosz sereg, s kénytelen volt visszavonulni; — most, midőn serege is szervezettebb, népei lelkesedettek, s nemzetiségei, mióta az alkotmány kilett hirdetve, vajmi kevés jogosultsággal birnak utopiáik valósitására, hogy mondjuk, most ne birna Törökország chanceal győzelme kivivására. Szerintünk, kik még a boszniai lázadás kitörése előtt 75-ben azon nézetben voltunk, hogy a keleti kérdés egy szövetséges alkotmány inaugurálása által oldandó meg, most miután Montenegró beleavatkozott, bár feltartatott a török sereg által; Szerbia orosz szitás és segély következtében fellázadt, de a djunisi győzelem által leveretett: — a keleti kérdésnek sarkpontját a török birodalmi alkotmány behozatala képezi. Ez alkotmány, ha békében fog kifejtetni, mig általa belép a török nemzet az európai önálló alkotmányos nemzetek keretébe, ki fogja elégithetni a nemzetiségeknek is jogos autonomikus érdekeit. Megnyerte továbbá e ténynyel a török nemzet, minden szabadon gondolkozó egyén, minden szabadságot szerető nemzet az egész humanismus rokonszenvét: megszünt lenni, mint az előtt volt, csak türt nemzet; szükséges rosz, hogy bizonyos érdekeket fedezzen.

Mind annak daczára jogtalanul megtámadtatott a lázadásokat mindig szitó Oroszhon által, de most erőteljesebben áll, mint valaha, mint egy szabad nemzet, a mely szabadságát a más nemzetiségekkel megosztja, mely a czivilisatiót befogadta, megállapitotta s kifejtendi birodalmában; erősebben áll, mint eddig szemben Oroszországgal a zsarnokság és barbarismus jelképével.

A török ügynek, a keleti kérdésnek azonban fő forduló pontja az angol cselekvő politika, a melyet már elébb fejtegettünk. E mellett annál biztosabb a török győzedelem; mert hozzá azt hisszük, hogy mind Franciaország, mind Németország, egynek sem lévén érdekében az orosz előnyomuló politika egymás iránti kölcsönös féltékenységből semlegességben fognak maradni. Mi idején látnánk most, ha az angol cselekvési politika ténnyé fog válni, Ausztria-Magyarországnak szinte cselekvő fellépését, hogy tényezővé váljék Kelet-Európa jövőjére, mit ha elmulaszt, igen hibás lépésnek fogjuk tekinteni, mert másodsorbani actióba lépése politikai, sőt közgazdászati érdekében van.

Az alkotmányos török nemzetnek pedig győzelme esetén igen nagyszerü jövőt merünk jósolni, miután egyrészt Románián át való előnyomulása, cselekvésbe fogja hozni az elnyomott lengyel nemzetet, s a dél-orosz-mohamedanismust; más részt a Kaukazuson át az ifju Samil s a cserkeszek által összeköttetésbe jövén a tatár nemzetekkel, jövőre kiragadja majd Közép-Azsiában az orosz hatalomnak czivilisatori szerepét, melyet mint rokonfaj könnyebben s mint alkotmányos nemzet biztosabban fog létesithetni győzelmi zászlója alatt.

Sembery István.

---

nak igazi és egyetlen kulesát képezi. Két három évtized óta a dombon emelkedő város is terjed és gyarapodik, és pedig a török hivatalnokokat eléggé jellemző módon, kik elég hazafiatlanok tudtak lenni, hogy az épitőfát ők szállitották az orosz határvárosnak, s Karsnak fában ugy is szegény vidékét egészen elpusztitották. Igy hát Alexandropol a karsi helytartó segitségével rég tulszárnyalta a török erődöt, mely alá innen vonulnak most az ostromszerek, mint már kétszer a letolyt félszázad alatt.

A oda vezető hét mértföldnyi ut eleinte dombos vidéken vezet, de átkelve a Kars folyón, a fennsik ellapul s e lapály nem mutat semmi közlekedési akadályt, Kars városát magát is csak egy szikladomb dominálja, melyen a vár emelkedik, magas, mindenünnen látható falakkal köritve s nehány torony által védve. Délnyugatról, éjszakról és éjszakkeletről a folyó veszi körül, melytől nevét nyerte a város is. Máskülönben vidéke mindenünnen nyilt és megközelithető, — megfelelő helyeken azonban részint állandó, részint időleges végmüvekkel van megerősitve. A golyózápor egyszer már lecsapott a házak fejei, védtelen terraszaira, melyek messze tekintenek ki a lapályra s van oly ház, melynek falain Paskievics ágyuinak nyomát egész a legutóbbi ideig sem törülték el, épugy, mint ahogy Antiochiában még mindig ott állnak a kapuk előtt az őrségi eröditvények romjai s a hogy Mosszulban még ma is láthatók a rések, melyet még Nadir sach ágyui törtek a körfalakon.

Kevés vonzereje van ennek a városnak, de ezek közt meg van „Kars leányá"nak a szelleme, kiről Hadesi Baba oly áradozó költészettel beszél. De már ez is halványul, mint a keleti képzelet többi alkotásai. Kars hősi védelme után, melyet szabadságharczunk dicsőült tábornoka Kmetti két világrész bámulása közben vezényelt, a török porta ezüst éremre verette a város képét a fellegvárral együtt s ebből egyet — ha jól tudjuk — a nemzeti muzeum is őriz. E védelemnek köszönheti a város, hogy sokkal kevesebbet szenvedett, mint éjszaki Armenia egynémely más erődje, minő 1828—29-ben Achalkalakhi és Achalzich, mely utóbbinak őrsége oly hősiességet tanusitott, hogy az ó-korig kell visszamennünk, hogy párját találjuk.

Reméljük, hogy ezzel a hősi szelemmel ma is találkozik még az orosz.

A háboru.

Napról napra érkeznek hirek, melyek arról szólnak, hogy a török monitorok egyik vagy másik román várost bombázzák. Tegnapi táviratok szerint Beket város képezte legutóbb a török ágyuk czéltábláját. Egyik távirat kiemeli, hogy a városban egyetlen emberből álló helyőrség sem volt, s hogy Beket nyilt város. E két körülmény kiemelése félreismerhettenül azon sulyos vádat akarja a törökökre kenni, mintha ezek a nemzetközi jogok durva megsértésével védtelen városokon vennének boszut az orosz részről (Ázsiában) történt megtámadtatásukért. Az európai sajtó szlávérzelmü része, mely Budapesten is képviselve van, nem is mulasztja el az alkalmat, hogy az ilynemü czélzatosan elferditett hireket a törökökre hátrányos módon ki ne aknázza. Braila bombáztatásának esete azonban eléggé megmagyarázza, mikép kelljen a hasonló hireket értenünk. Az orosz ütegek ugyanis legnagyobb részt a dunaparti román városok mögött vannak föl állitva, s ha a török monitorok akár „adjon isten"-t, akár „fogadj istent"-t mondanak az orosz ütegeknek, lehetetlen hogy nehány czéltévesztett golyó a közbeeső városba is ne essék. Egyébiránt az illető két tűz közé szorult városok nem is nyilt városok többé, mióta orosz védmüvekkel s ütegekkel környezvék. Maguk a helyszinéről érkezett hirek részrehajlóságát s tájékozás hiányát legjobban kitünteti — mint az uj „Presse" megjegyzi — a „Pol. Cor." alább általunk is közölt tudósitásában azon állitás, hogy a török monitorok a (román) partlakosság rémületére két granátlövést tettek Turtukáj felé. Turtukáj ugyanis a Duna török partján fekszik, tehát hihetetlen, hogy törökök arra lőttek volna, s ha mégis lőttek attól nem a román, hanem a török lakosságnak kellett volna megijednie.

A román kormány, mely a szomoru jövőt a orosz igéretek rózsaszin üvegén át nézi, szintén kap az alkalmon, hogy az emlitet esetekből ürügyet kovácsoljon jámbor hadseregének mészárszékre vihetésére, s keményen kezd legénykedni az orosz bunda alatt. A senatus feliratának átadása alkalmával Károly fejedelem felsorolta a törökök által elkövetett ellenséges tetteket a román kikötők, hajók, nyilt városok és azok békés lakói iránt. Hozzá tette, hogy e támadó fellépéssel szemben a román kormány az óvatóságot, de egyszersmind „azon erélyt" sem fogja megtagadni, melyet mindkét kamra kivánt. De a fejedelem aggódva látja előre, hogy minden mérséklelt hasztalan marad s ez esetben — mondá az idegen érdekek szolgájává alacsonyult fejedelem — „az erőszakot erőszakkal fogjuk visszautasitani". — S bizonyságául annak, mennyire óhajt a román kormány az eddig egyedül Oroszországot terhelő felelősségben osztozni, megbizta Bratianut, ki az orosz főhadiszállásra zarándokolt, hogy tegyen az orosz főhadvezérnek ajánlatot, az aprilisi egyezmény kitágitása iránt, mely szerint Románia el van határozva részt venni Oroszország katonai actiójában, ha a törökök megtámadni találnák a Duna balpartját, — ami Károly fejedelem szerint már meg is történt.

Mialatt a hadviselő felek egymás gyenge oldalát keresgélik, azalatt más tájakon még egyre nyilnak a semlegességi fogadalmak tiszavirágai.

Perzsia uralkodója, mint a „Pol. Corr." értesül, tudatta a szultánnal, hogy semleges fog maradni a határnál. A Kermánsáhnál összepontositott perzsa tábor szétoszlott s Perzsia belsejébe vonatott vissza.

Szerbia, melynek fegyverkezéséről s Montenegróval folytatott alkudozásairól szakadatlan jönnek a hirek, hivatalosan tudatta a hatalmakkal, hogy semleges fog maradni.

Tekintve, hogy az afghanistani fejedelem hadüzenete nem bizonyult valónak, illetőleg — mint általában mondják — az egy orosz lap koholmánya, eddig valamennyi közelről és távolról érdekelt állam semleges volna. Mennyit kelljen azonban e semlegességre épiteni, kitünik a „P. Ll." következő londoni tudósitásából:

Az angol kabinet legutóbb tartott tanácsának határozata teljes és tökéletes fölkészülődést vett kilátásba egy azonnal való erélyes actio megkezdésére, de az actio formaszerü megkezdését az Oroszországtól ujabban veendő azon felvilágositásoktól tette függővé, hogy melyek az orosz támadó-actio végczéljai. Azon választól, melyet Oroszország ezen kérdésre adni fog, lesz függővé téve, hogy az angol katonai erő és hajóhad csak várakozó állást foglaljon el, vagy azonnal actióba lépjen. Anglia actiója legközelebb is Kréta és Gallipoli occupatiójára és egy Konstantinápoly előtti flotta-demonstratiora szoritkoznék; Törökország melletti tényleges föllépéséről Angliának Londonban még eddig nem volt szó.

Az európai harcztérről ujabban sem ütközetről, sem csapatmozgalmakról nem érkezett hir. Jássyból annyit jelentenek, hogy ott nehány nap óta már megszünt az oroszok átvonulása, de annál serényebben folyik a lőszerek szállitása.

Az ázsiai harcztérről. Alexandropolból 6-ról jelentik, hogy hir szerint a törökök Saganhignál összpontositják az Erzerumból jövő csapatokat. Az orosz Rion-hadosztály a muhaestalsi magaslatokon megállt, kémszemléket tesz a tenger és Legiva felé. A legivai magaslatokon magukat eltorlaszolt törökök onnan kiverettek. A törökök kiüriteték Csurukcsut, melyet a török hajóraj véd.

Bukarestből távirják f. hó 6-ikáról a „Pol. Corr."-nek: „A török monitorok, miután tegnapelőtt és tegnap Brailát és Renit lövöldözték és e városok lakóit menekülésre inditották, tegnap délután kémszemlére jöttek Oltenitza elé, s a partlakosság rémületére két gránátlövést küldtek Turtukaia felé. Giurgevo előtt egy török monitor rálőtt egy román őrkatonára. Mai hirek szerint a törökök azt követelték, hogy a román csapatok hagyják el Giurgevot. A követelés visszautasittatott, sőt a román csapatok utasittattak, hogy ezentul fegyverrel feleljenek minden török kihivásra. A török monitorok folyvást a régi Duna mederben vannak.

—

A Dobrudsa.

Tegnapi lapunk ismerteté e terület hadászati fontosságát. Nem lesz tehát érdektelen, ha korunk legnagyobb tacticusának az öreg Moltkénak negyven év előtt irt ismertetését is közöljük, melyet a német lapok most sietnek föleleveniteni. A rajz igy szól:

„Uj és reám nézve igen érdekes területrész volt a Dobrudsa, vagyis a fekete tenger és a Duna torkolatai közötti földterület. Ha az ember megnézi a térképet, és látja, hogy a Duna, mely oly hosszu uton át keletre folyt, egyszerre derékszögben balra hajlik, s husz mértföldnyire észak felé kanyarodik, hajlandó hinni, hogy maga halmozta fel azon hegyeket, melyek megakadályozzák abban, hogy a Rassovától a tengerig terjedő hét mértföldnyi utat egyenes irányban tegye meg.

E feltevés azonban nem áll. A Dobrudsát mész és homokkő-hegységek képezik, melyek bizonyos magasságig a Duna iszapföldje által vannak fedve. A talaj mindenütt homok- és agyagréteggel van elárasztva, mely egész Magyarországon át a Duna partját képezi. Kavics, vagy kő több mértföldön át nem található. A völgyekben azonban mindenütt sziklás képződmények lépnek fel, s minél inkább közeledünk észak felé, annál magasabb és élesebb lesz a sziklagerincz. Matsin környékén e sziklák valóságos alpesi képződést mutatnak, természetesen kisebb arányokban. Ezen körülbelül kétszáz négyszög mértföldnyi területü vidék a tenger és a Duna között elhagyatott és puszta, s alig lakik rajta 20.000 ember.

A meddig a szem lát, nincs fa, vagy bokor. A dombok széles tetőit a nap által elégetett fü fedi. — óra hosszan lovagolhatsz e puszta ságon át, mig egy nyomorult falut találsz. Viz nincs az egész vidéken; mintha ezen éltető elemet elnyelné a laza föld. Mély kutak szolgáltatják itt-ott a vizet. Már a rómaiak is ugy tekintették e földet, mint melyet át kell engedni a barbaroknak.

Az utolsó időben borzasztó pusztitást vitt itt végbe a háboru. A falvak egy harmada, melyek a térképen láthatók, nem létezik. A kozákok, melyek ezelőtt itt laktak, az oroszokhoz mentek át, s csak kevés tatár, oláh, moldva, bulgár és török maradt e földön.

Annál jobban elszaporodtak azonban az állatok. Soha sem láttam oly sok és oly hatalmas sast, mint itt. Oly közel jöttek hozzánk, hogy ostorunkkal elérhettük őket. A szárnyasok minden faja gazdagon van képviselve. Különösen sok daru van, melyek nehézkesen emelkedtek fel a földről, ha bennünket közeledni láttak. A levegőt csapatostul szelik át a vadludak.

Kecske- és birkanyájak legelésznek a kopár mezőkön, mely nyájak Erdélyből és a határőrvidékből jönnek át. A Duna mocsaraiban bivalyok henteregnek, s csak orruk látszik ki a vizből. Farkashoz hasonló kutyák csapatostul száguldoznak a mezőkön. Ez az egész kép hasonlit valami Everding-féle tájképhez."

Néhány szó az állatkert érdekében.

Állatkertünket uj meg uj csapás éri. Legszebb állatpéldányai vesznek ki, gyakran rövid időközök alatt. Ime alig pár hete, hogy a nőstény oroszlán kimult s most a himoroszlán is követte társát az árnyékvilágba.

Önkénytelenül fölmerül bennünk e kérdés: mi lehet ennek az oka? A szük táplálék-e, avagy a hanyag gondozás?

Talán mind a kettő. Hogy az állatok igen sovány koszton vannak, az eléggé látható általános szikásságukon, fénytelen szőrükön, kedvetlenségükön, és ama mohó kapzsiságon, a melylyel a vendégektől nyert étkek után nyulnak. Hogy pedig kellő ápoltatásban nem részesülnek, mutatja ama tisztátalanság, melyet pl. a medvék kalitjaiban rendesen tapasztalhatunk. Szegény maczkók vizmedenczéje vagy üres vagy szenyes habarék. Ugyanezt észlelhetni más egyéb állatok kalitjaiban is.

No de ezen lehet segitni szakavatott emberek alkalmazása által. Nagyobb baj az, hogy nincs elegendő jövedelme az állatkertnek, — és igy e szegénységet az állatok sinylik meg.

Ezen is lehetne segiteni, a jövedelem szaporitásával.

De mi módon? — kérdik némelyek.

Egyszerüen az eddigi méregdrága belépti dij leszállitása által.

Igaz, hogy harmincz krajczár egyes emberre nézve nem sok; de vegyük fontolóra, hogy ha egy több tagból álló család — négy-öt egyén — akar az állatkertben látógatást tenni, már egy forint ötven krajczár a kiadása tisztán a belépti dijért. Hátha a kocsidijat — a lóvonaton vagy omnibuszon, — meg a városligeti ozsonnát, (melyet a test a sok járás-kelés után igényel) ehez számitjuk: bizonyára nem lehet csodálni, ha a szülők kétszer is meggondolják magokat, mielőtt családjukat az állatkertbe is elvinnék. E fonos körülmény komolyan tekintetbe veendő. A magyar példabeszéd azt tartja: „jobb a sürü garas mint a ritka forint". E szójárás e pénzszük világban gyakran hallható. Bizony a takarékos ember a mai időben kétszer is a fogához kocogtatja a pénzt, mielőtt kiadja — s ezt tekintetbe kell venni.

Le kell tehát szállitani a beléptidijat. Lehetne például vasárnapokon és ünnepnapokon — mikor a szegényebb osztály tömegesen látogatja a városligetet — egy személy belépti dija tiz krajczár, hat személyé 50 kr. stb. Hétköznapon pedig tizenöt krajczár lehetne személyenkint.

Akkor aztán, — megvagyunk győződve, — a jövedelem tetemesen emelkednék, s az állatkerttársulat képes lenne az állatokat kellő mennyiségü jó táplálékkal ellátni, s azoknak tisztán tartására is kellő számu személyzettel, az eddiginél nagyobb figyelmet forditani, de sőt koronkint egy-egy ritkább állatpéldánynyal is ellátni a szaporodandó bevételből.

U...

A tavaszi lóversenyek második napja.

Kedd május 8-án.

A szép tavaszi idő nagy közönséget vonzott a versenytérre. Hg Coburg nejével, Edelsheim b. nejével, gr. Andrássy Gyuláné leányával, Ráth főpolgármester, b. Fehérvári, szóval az egész aristokratia sportkedvelők, kik között számos vidéki és bécsi vendég mutatkozott, jelenlétökkel diszitők a turfot.

I. hazafidij 500 arany 25 pályára jelentett ló közül 5 mérkőzött a dijért. Gróf Nádasdy Fer. Marylass-ja, Blaskovich Ernő által nevezett Blaskovics Miklós „Csalogány"-ja, gr. Henckel Hugó id. „Estrella"-ja, gr. Festetics Pál „Bimboja" és Blaskovich Ernő „Kinesem"-je szép futamba ereszkedtek, mely „Kinesem" győzelmével végződött, második ért a czélhoz „Bimbó."

II. első osztályu államdij 1000 (tiz frankos arany.) 19. bejelentett közül futott Gyürky Béla „Lawrence," b. Orczy Elek „Czigány legénye," gr. Henckel „Talismanja," hg. Czetvertinszky „Hirnöke." — „Lawrence" vezetése mellett a pálya utolsó negyedében „Hirnök" megerőlteti magát és mint első ért be, második „Lawrence."

III. Handicap 1000 frtos dijra 11 bejelentett közül 7 pályázott, gr. Bombelles Bátorja kemény kitartással vezette a csapatot, de 100 lépésnyire a czél előtt kénytelen az elsőbbséget gen. Hope Prince Gregorjának engedni, sőt ugyan gen. Hope Criteriume is, mint második fél lóhosszal megelőzi — sőt b. Orczy Elek, Gangája harmadik — Bátor ezután ér be, gr. Henckel id. Carlburgja, Sztáray János gr. Peelerje és hg. Eszterházy Landgrafja is pályázott.

IV. Eszterházy-dij 425 frt. — A bejelentett 6 ló közül 3 futott, mely futam gr. Festetics Pál „Erzsi" győzelmével végződött, második hg. Eszterházy Pál Justice to Kladrub, hg. Czetvertinszky „Miczi"-je nem birt dijat kinyerni.

V. Gátverseny. 500 frt. Pályázott gr. Eszterházy Miklós Insolventje, gr. Bombelles Castaway'a, gen. Hope Fleurettje, Insolventtel szorosan egymás mellett haladva, a czélnál mégis Insolvent győz. Castaway kétszer kitört, a további futást fel is adja.

VI. Reiter-Club akadályversenye 400 frt és tiszteletdij, 16 nevezett és bejelentett ló közül csak három lépett pályára gr. Bissingen Nándor Robinja, gr. Kinsky Zdenko Frolicja és báró Waecker Gotter Orangeje vetélkednek. Frolic által vezetve, de az utolsó akadálynál kitört, ügyes lovasa Kinsky Zd. által helyrehozatott a mulasztás, mint első ért czélhoz, félhosszal győzve Robin ellen. Orange többször kitört és a pályázattól elállt, szerencsétlenség csak annyiban történt ez utolsó futásnál, hogy Robin lovasával elbukott, ismét lábra állva, a dijat majdnem elnyerte.

A versenyek harmadika esütörtökön d. u. 3 órakor lesz.

UJDONSÁGOK.

A hivatalos lapból. Kinevezések: A magyar királyi igazságügyminiszter Deeleva Béla pécsi kir. törvényszéki aljegyzőt ugyanoda jegyzővé, Kölesey János szatmár-németi kir. törvényszéki dijas joggyakornokot a szatmár-németi kir. törvényszékhez, — Bartha Károly világosi kir. járásbirósági dijas joggyakornokot az aradi — és Tulkán Pál aradi kir. törvényszéki dijas joggyakornokot a radnai kir. járásbirósághoz aljegyzőkké, továbbá Vida József m. kir. igazságügyminiszteri számtisztet a temesvári kir. törvényszékhez irodaigazgatóvá, Benkő Miklós nyugalmazott kerületi törvényszéki irodatisztet a marosvásárhelyi kir. törvényszékhez irnokká, végre Gömbös Antal székesfehérvári kir. járásbirósági dijnokot a vaáli kir. járásbiróság mellé biróságí végrehajtóvá nevezte ki. — Áthelyezések: Medaeh Ferenez ó-budai kir. járásbirósági irnokot és Marich Ferenez szentendrei kir. járásbirósági végrehajtót pedig a pestvidéki kir. járásbirósághoz helyezte át.

—

Pályázat. A fehértemplomi államgymnásiumnál a jövő 1877/8 tanév elején a VI. osztály megnyitandó lévén, a természet- és mennyiségtani két rendes tanszékre pályázat nyittatik. Ez állomások mindegyikével évi 1200 frt fizetés 200 frt szállaspénz és 100 frt ötödéves pótlék van összekötve. Pályázók a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz czimzett kérvényeiket a magyar határőrvidék tankerület kir. főigazgatóságához Szegedre f. évi jun. 15-ig küldjék be. Tanképesitett folyamódok hiányában évi 800 frt dijjal helyettes tanárok fognak alkalmaztatni.

—

— Gyászjelentés. Homoród-sz.-mártoni Birró Mária özv. Antalfi Károlyné saját és testvérei, valamint édes anyjuk balogfalvi Czobel Victoria özv. Birró Istvánné, továbbá az elhunytnak testvérei: Gábor kir. táblai biró, Mihály, Éva, Mária, ugy szintén özv. Antalfi Lászlóné és ezek gyermekei s a többi rokonok nevében is a legmélyebb fájdalommal jelenti, hogy elfelejthetetlen férje, illetőleg veje, testvérük, sógoruk, nagybátyjuk s rokonuk Csik-Szent-Imrei Antalfi Károly országgyülési képviselő és kir. tanácsos folyó évi május 8-án reggeli 6 órakor kütegesi typhusban 16 napi szenvedés után életének 47-ik évében jobblétre szenderült. A megboldogultnak földi maradványai f. hó 10-én d. u. 4 órakor fognak beszenteltetni s a kerepesi ut melletti temetőbe örök nyugalomra elhelyeztetni; az engesztelő szt. mise áldozat pedig f. hó 11-én d. e. 10 órakor fog a szt. Ferencz-rendüek templomában bemutattatni. Budapest, 1877. május 8-án. Áldás emlékének!

— Thiers betegeskedik. Az agg államférfin állapotáról aggasztó hirek érkeznek Párisból; napról-napra fogy, s annyira gyengül, hogy barátai komolyabb következményektől tartanak.

— A kisbirtokosok földhitelintézete ügyében egy kormányi leiratról értesülünk, — irja a „N. H." — mely ismét akadályt fog görditeni ezen üdvös czélu egyesület működésének megkezdése elé. — Mint halljuk, ez ügyre vonatkozólag a képviselőházban interpellátiót is szándékoznak intézni a kormányhoz.

— Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye főispánja az 1876. évi 33. t. cz. által a területükre nézve szabályozott törvényhatóságokban és igy e vármegyében is az országgyülési képviselőválasztó kerületek uj beosztásáról s az ezzel kapcsolatos intézkedésekről szóló törvény végrehajtása, illetőleg a választókerületek és székhelyek megállapitása, valamint a központi választmány megalakitása végett május hó 14-ik napjának d. e. 10 órájára bizottsági rendkivüli közgyülést tüzött ki, minélfogva az országgyülési választókerületek és székhelyek megállapitása iránti javaslatnak elkészitése és a közgyülés elé terjesztése tekintetéből a megyei szervező küldöttség tagjai vasárnap, május 13-án d. e. 10 órakor fognak ülést tartani. Pestmegye állandó választmánya pedig egyuttal a rendkivüli közgyülés napján, 14-én (hétfőn) d. e. 4 órakor tart ülést a megyei mult évi házipénztári számadás és a közelebbi juniusi évnegyedes rendes közgyülés egyéb tárgyainak előkészitése végett.

— „A vendéglátó bizottság" által a török küldöttek fogadtatás költségeinek beszerzése végett kibocsájtott gyüjtő ivek egy része még ma sem érkezett be. Felhivatnak tehát mindazok, kik ily gyüjtő iveket, birnak, vagy e czélra gyüjtöttek, ugy az iveket mint a gyüjtött pénzt Gebhárd Bódog pénztárnok urnak azonnal adják át.

— A lóversenyre sok vidéki ur jött a fővárosba, köztük nagyszámu mágnás, a bécsi aristocratia is több kimagasló tagjai által van képviselve. — A nemzeti casinó e vendégeinek itt mulatását lehetőleg kellemessé kivánja tenni, mely igyekezetében főuraink egyenkint is elősegitik a casinót. Tegnap gr. Zichy Pál rendezett részükre fényes estélyt, melyen sok szép hölgy vett részt s a vendégek a czigányzene gyujtó hangjai mellett éjfél után két óráig mulattak. A csárdást táncezolták leginkább, s midőn a hegedüs a török induló hangjait hallatá (?) taps riadt föl. Ma este a vigadó három étteremében fog rendezni a nemzeti casinó a vendégeknek pikniket. Ennek a rendezését gróf Batthyány Elemér vállalta magára. A termek fényesen diszittettek föl ez alkalomra. Holnap pedig gróf Andrássy Aladárnál lesz fényes bál, mely a másik kettőnek kétségkivül semmiben sem fog mögötte maradni.

— A keresk. akadémia ifjuság által f. hó 5-ére szombaton tervezett táncmulatsága kedvezőtlen időjárás miatt f. hó 9-ére szerdára halasztván, a mulatság nem mint a meglivók mondják a svábhegyi Eötvös-villában, hanem a városligetben Clemens villájában fog megtartatni.

— Török ajándék Andrássynak. A temesvári „Pávához" czimzett szállodába a napokban egy török érkezett, ki két fiatal, mintegy 6 hónapos párduczot hozott magával. Az állatokat — melyeket Afrikában szerzett meg — két csinos ketreczbe helyezi el s ugy viszi ajándékul Andrássy gróf számára. Ha ez visszautasitaná, akkor a pesti állatkertet fogja megajándékozni velük. Igy ujságolja a „Fremdenblatt."

— A czirkáló lovas rendőrök multéjjel egy gyanus férfiegyént a váczi temetőnél letartóztatni akartak, de midőn az a rendőrök szándékát észrevette, elvetvén a nála volt batyut s a temetőben eltünt. A batyuban 5 darab megfojtott csirke, 2 pár csizma és egy esernyő volt, mely a főkapitánysághoz behozatott.

— A dis zajándék, az aranyból és drágakövekből készült pluviale-csat, melyet a pápa 50 éves püspöki jubileumára nehány magyar urhölgy készittetett, szerdán, csütörtökön és pénteken, közszemlére lesz kitéve naponkint reggeli 10 óráról délutáni 5 óráig, a Barátokterén levő gróf Czirákypalota egyik e czélra berendezett bolt-helyiségében. Belépti dij személyenkint 20 krajczár. E pétervillére forditandó összeg letétele mellett — zsidók is megnézhetik.

— Sajtóhiba miatt. Egy helybeli nyomdász valamelyik, általa kiadott naptár borítékára sziutén rányomatta a bélyegtáblázatot az ő három fokozatában. De e táblázatba hiba csuszott s a fizetendő illeték némely tétele hamisan állott. Egy háziur megvevén a naptárt, felhasználta a táblázat adatait s váltóit és egyéb irományait ennek scálája szerint bélyegezte meg, miáltal magának bélyegekben 180 frt többlet költséget okozott, mert a használt táblázat illető tételei magasabbak voltak a megállapitottaknál. A háziur most a naptár mellékelésével kérvényt adott be a pénzügyigazgatósághoz 180 frtja visszaadása végett, a mit igen valószinüen ki is szolgáltatnak neki, — de mit tegyenek a nyomdásszal?

— Távirdai értekezések. Mióta a távirdai értekezések (30 kr. egy távirat) be lettek hozva a magyar osztrák távirda forgalom nagy mérvben emelkedett. Ezen távirat nemet használja a közönség elannyira, hogy az 1876. évi 287 millió magán távirat forgalomból nem kevesebb mint 67 milliót, tehát = 23.4%-ot tettek a távirati étsesitések.

— Eltünt öreg. Hauer József gyöngyösi szül. 60 éves rom. kath. nős Gyöngyös városa volt jegyzője, ki elmebetegen rákos u. 6. sz. a. lakó sógoránál tartózkodott, tegnap d. u. hazulról eltávozott s gyanu forog fönn, hogy az öreget vala-

mely baj érte. Hauer alacson zömök testalkatu, kipödrött őszbevegyült bajuszu, összegörnyedve szokott járni, eltávozásakor fekete begyürt karimáju pörgekalapot és deákköpenyt viselt.

— Hagymáz a börtönökben. A hagymáz aggasztó mérvben terjed a régi városháza pinczehelyiségeiben is, melyek tudvalevőleg börtönhelyiségekül használtatnak a főkapitányság által. E betegség nemcsak a rabok közül kivánt áldozatokat, de maga az egyik börtönész és ennek segédje is megkapta. A tiszti főorvos részletes jelentést tett már a tanácsnak a veszélyről, minek következtében a tanács megkereste a főkapitányságot, hogy ezen börtönöket haladéktalanul üritesse ki, mert a fővárosban több helyen is fordultak már elő szórványosan hagymázbetegségek, s gyors intézkedés nélkül a baj járvány alakját öltheti magára.

— Séta Pista elfogatása. A rettegett haramiavezér, kinek sorsát már tegnap érintők, igy irja le a „Somogy“: Igmándi B. szolgabiránk nyomában levén a rablóbandának már napok óta, katonaság, csendőrök és 11 pandur — összesen 31 emberrel rája tört Verőczén Branyicza pusztán a haramiákra s esti 11-től reggeli 5 óráig tartott a lövöldözés a legveszélyesebb viszonyok közt, minek az lett a vége, hogy Tóth Laczi és Sótonyi a fegyvert lerakták, s elfogták, Séta Pista pedig agyonlőtte magát: Máté pedig egyik társok nem volt ott, ennek is azonban nyomában vannak. Elismerés az alispán fáradhatatlanságának; az életét is koczkára tevő s a megye hirneveért buzgón fáradó Igmándy szolgabirónak; ugy a katonaság és pandurságnak, kik a haramia vezér és bandájától megmenték a társadalmat, s rettegett vidékeket.

— Jó gyomor. Bizonyos Nagy János tegnap fogadásból ½ liter égett bort (spiritust) ivott ki egy hajtásra, de attól ugy lerészegedett, hogy elmezavar miatt a kórházba kelle őt szállitani, hol alig birták a rakonczátlankodót megfékezni s már csak akkor, midőn ott több rendü károkat okozott, mindennek daczára azonban semmi baja sem történt, mert ma már a kórházból mint felépültet ki is bocsájtották.

— Az itasság következménye tegnap éjjel a rendőrök egy élettellenek látszó egyénre bukkantak a kerepesi ut közelében. A földön aléltan fekvő s fejéből több helyen vérző egyénben Schneider Károly napszámosra ismertek, ki holt részegen egy korcsmából, melyre azonban nem emlékszik, előbb jól elveretvén kidobatott s azután azon helyig vánszorgott, hol eszmétetlenül összerogyott. Sulyos sérelmei folytán azután a Rokus kórházba szállitatott.

Irodalom.

— A „Helységnévtár“ előfizetőihez: **A magyar korona országainak helységnévtára, melynek megjelenése és szétküldése f. april havában igértetett, közbejött akadályok miatt csak május havában készülhet el. — A késedelem oka az, hogy Horvát-Szlavonországban uj területi beosztás létesittetett, mely csak az utóbbi hetekben lett befejezve, és mely a munka horvátországi részének teljes átdolgozását tette elkerülhetetlenné. — Noha az uj beosztásra vonatkozó adatok teljesen még be nem érkeztek, a münek elkészülése május hó folytán biztosan várható. — Ezen kis késedelemért az előfizetők az által, hogy a munka Horvát-Szlavonországra nézve is a legujabb adatokat fogja tartalmazni, reméljük, kárpótolva lesznek. Budapest, 1877. april 28. Kollerffy Mihály, miniszteri titkár.**

— „A világforgalom eszközei“ czim alatt Wührl Jákó ismeretterjesztő müvet ir, melyből az első kötet elhagyta a sajtót. Szerző szük körre: az adatok összegyüjtésére szoritkozik. A könyv első része a vasutak, a második a pósták, a harmadik a távirás történetét tartalmazza; s a kötet gróf Eszterházy Miksának van ajánlva. Ára nincs feljegyezve. — Egyébiránt szerző azzal, hogy nemcsak a vasutakat, hanem a távirdákat és póstákat is ismerteti, megelőzte a külföldet is, mely ilynemü önálló, nevezetesb munkával nem bir.

— Bimbery értekezését: „A lélektani tanulmány föltétlenül szükséges a müvészetekkel foglalkozóknak“, Ferenczy József leforditotta. A tartalmát czimével eléggé meghatározó füzet 40 krért, Maurer Adolfnál kapható Kassán.

— Maurer Károly kiadónál Kassán megjelent: „Césarine“, regény két kötetben Sand Györgytől, franciából forditotta Rózsaági Antal. — Ára 2 frt 50 kr. — Sand György iránya ismeretes s igy ajánlani a müvet felesleges.

— Jövendőnk a vám és bank szervezése szerint.“ Ilyen czim alatt jelent meg Tettey Nándornál egy röpirat. Ára 70 kr.

Szinház, müvészet.

— Nemzeti szinház. Lucca Paulina asszony ma este bucsuzott el „Aidá“-ban a főváros közönségétől. Három fellépése közül legjobban ma este ragyogtatta gyujtó müvészetét a tragikus sorsu rabszolga-nőben ugy szépségekben gazdag énekével, mint megkapó drámai játékával. Igaz, hogy Lucca ma már meghaladta müvészi élete delelőjét, de minden hangjában s miden mozdulatában birja még a varázs azon mértékét, a mely a legfelkapottabb müvésznők között tarthatná őt, ha szándékosan nem válnék meg végkép a szinpadtól, fellépve még Bécsben és Prágában, a hol dicsteljes pályafutását kezdte, tizenkétszer. — Mi, meglehet, nem halljuk többé, de megtartjuk emlékünkben sokáig. A mai estén Lucca mellett Ellinger igyekezett megmutatni, hogy Verdi az „Aida“ tenorszerepét az ő számára is csakugy megirhatta volna, mint a Masini számára. Csak az a kár, hogy — elkésett vele. Hanem azért a vizparti nagy kettős igen szépen sikerült s viharos tapsot arattak mindaketten. Tannerné, Kőszeghy, Láng, Tallián és a chorus dicséretesen müködött. — A szinház zsufolásig tömve volt a legszebb közönséggel.

Egyletek, társulatok.

— Tudományos vitatkozás. A „tudomány- és müegyetemi olvasókör“-ben a III-ik technikai szakosztály által május 10-én d. u. 6 órakor, e kérdésben: különösen technikai szempontokból mily eszközökkel lenne emelhető Alföldünk mező- és gyáripara? tud. vitatkozás tartatik. Meghivott szaktanár Dr Gerlóczy Gyula.

— Az „országos nőiparegylet“ margitszigeti elhalasztott tánczestélyét, kedvező idő esetében f. évi május hó 12-én szombaton fogja megtartani. Jegyek kaphatók az egylet alelnökeinél kertész u. 168/7. mészáros utcza 12. és országut 12. számok alatt.

— A budapesti terézvárosi állami főreáltanoda „Széchenyi önképző köre“ f. hó 13-án d. e. 9 és fél órakor tartja nyilvános évi diszgyülését.

— A pesti kir. V-ik ker. kath. főgymnásium ifjusága önképző egylete f. hó 13-án, d. e. 10 órakor diszgyülést tart. — Tárgyrendje: 1. Elnöki megnyitó, tartja Bánusz Vilmos. 2. Titkári jelentés, tartja Lázár Emil. 3. „Péter beszéde Iscariothoz“ Várady Antal „Iscarioth“ czimü drámájából, szav. Brüll Mór. 4. Jelentés a magyar irodalmi pályakérdésről és mutatvány a pályanyertes müből. 5. „A lengyelek fehér asszonya“ Jókay Mórtól, szav. Matolay Gábor. 6. Jelentés a balladáról és a pályanyertes mü felolvasása. 7. „Ingeborg“ Sárossy Gy.-től, szav. Engel Lajos. 8. Jelentés a müforditásról és a pályanyertes mü felolvasása. 9. Jelentés a többi pályázatokról 10. Elnöki zárszó.

Fővárosi ügyek.

— Épitkezés befejezése. A várkertből, a várfelmenet hosszában levezető uj vizvezetéki épitkezés befejezéséhez közeledik, miáltal fővárosunk ismét egy hasznos nagyobbszerü épitkezési müvel fog gyarapodni.

— A budai Ferencz-rendü barátok zárdájában elhelyezve volt népiskola a jövő tanévtől kezdve a főutczai Deutsch-féle hábau lesz.

— A rudasfürdő 1876. évi bruttó jövedelme, mint a főszámvevő zárszámadásából látjuk, 53,795 frt 31 kr, melyből levonva a kezelési költségeket, tiszta haszonul marad 38,737 frt 60 kr.

— A liquidatió alatt álló ó-budai népbanknál a fővárosnak 2156 frt 79 kr. pénze van. A budai kereskedelmi és iparbanknál, mely szintén megbukott, pedig 12,866 frt 17 kr, mivel a kifizetést az intézetek megtagadták a letéthivatalnak, a tanács utasitotta az ügyészséget az összegek behajtása végett.

— A vallás- és közoktatásügyi miniszter Weismann Noe oklev. tanitónak engedélyt adott, hogy a fővárosban egy nyilvános jellegü 6 osztályu elemi magániskolát állithasson fel.

TÁVIRATOK.

Konstantinápoly, máj. 7. (Az „Egyetértés“ távirata.) *Az orosz hadsereg Azsiában elért állitólagos sikerei felől Európában elterjedt hirek semmi alappal sem birnak. Török területnek Ázsiában még semmi részét sem foglalta el ellenség.*

Pétervár, máj. 8. A „Journ. Petersburg“ azt mondja, hogy orosz részről nem válaszolnak Derby feleletére.

Pétervár, máj. 8. A császár ma ideérkezett s ünnepélyesen fogadtatott. A város ki van világitva.

Berlin, máj. 8. A „Nordd. Zeitg.“ szerint mihelyt a császár Elsass-Lothringenből visszatért, kiegyeztető intézkedések tétetnek a birodalmi kötelékek katonai biztositására.

Bécs, május 8. Bukarestből a következőket jelentik mai kelettel a „Pol Corr.“-nek Tekintettel a román hadsereg közreműködésének eshetőségére, a kormány a kamara elé terjesztendő pénzügyi intézkedéseket készit elő. — Ruszcsukból jelentik, miszerint a török hadparancsnokság elrendelte, hogy minden hajó, mely a dunai hajóhad hatáskörében van, bármely nemzetiséghez tartozzék is, a tulajdonosok későbbi visszkeresetének fönntartása mellett zár alá helycztessék. A törökök elejét akarják annak venni, hogy az oroszok a hidveréshez hajót találjanak.

Bukarest, m. 8. **A törökök Viddinből bombázzák Kalafátot. A román ütegek viszonozzák a tüzelést.**

Bécs, máj. 8. A képviselőház felkiáltással a következőket választotta a regnicolaris deputatióba: Eichhof, Walterskirchen, Gross, Hopfen, Sturm, Demel, Herbst, Klier, Hohenwart és Grocholsky. Ezenfölül még Giskra kapott absolut többséget.

Bécs, május 8. A „Pol. Corr.“ jelenti: A konstantinápolyi német nagykövet, Reuss herczeg, ma ideérkezett, s a távollevő külügyminiszter helyettese b. Orczy osztályfőnök által még délelőtt meglátogattatott. A herczeg pénteken folytatja utját Konstantinápoly felé, s Triestben találkozni fog a szintén konstantinápolyi állomásra visszatérő osztrák-magyar nagykövettel Zichy gróffal.

Versailles, május 8. A „Sentimelle Nancy“ lapnak Cassagnac által emlitett, s a czárt sértő czikke alkalmából Jules Simon kijelentette a kamarában, hogy a czikk aláváló, s visszautasitotta Cassagnac azon állitását, hogy azért a republikánus párt felelős. — Az igazságügyminiszter odanyilatkozott, hogy e czikk megvetésreméltó, s megsérti egyik nagy nemzet szuverénjét, melylyel Francziaország barátságos viszonyban akar maradni. Daczára, hogy az orosz nagykövet nem tett panaszt, mégis rögtön elfogták az illető szerkesztőt, ki egy más czikk miatt elitéltetvén büntetés halasztást kapott volt. Ha a nagykövet panaszt emel, szigoru igazságot szolgáltatnak. — A „Moniteur“ jelenti, hogy ma Gontaut Biron üdvözli a császárt Metzben, mi annak bizonysága, hogy a viszonyok mindkét részről tökéletesen barátságosak.

London, május 7. (Az „Egyetértés“ távirata.) A „Daily N.“-nek egy Jassyból f. hó 4-én kelt távirata jelenti: A tizedik hadtest főhadiszállása holnap Romanba tétetik át. Eddig Jassy-n mintegy 40—50 ezer orosz utazott keresztül.

Páris, május 8. (Az „Egyetértés“ távirata) Itt azon hir szárnyal, hogy Anglia hadállásait a perzsa öbölben megerősiti. Sok indus tiszt Szuez és Maltán keresztül Konstantinápolyba utazott.

Konstantinápoly, máj. 7. (Az „Egyetértés“ távirata.) Egy Párisi jelentés szerint Anglia, Ausztria-Magyar és Francziaország Romániával tudatták, hogy az esetben, ha a török-orosz háboruban Oroszországgal müködik, a párisi szerződésben nyert szabadalmakat elveszti.

Páris, május 8. (Az „Egyetértés“ távirata) *Tegnap óta a kormánykörökben nagy az izgatottság, mert mint a „National“ constatálja, általán azon nézetben vannak, hogy Anglia legközelebb actióba lép.*

Bécs, május 8. Magyar földteherm. kötvény 72.— Salgó-Tarján —.— Magyar hitel 114 50. Magyar záloglevél 87.75 Erdélyi 76.— Magyar keleti vasut 58.75. Magyar sorsjegy 71 75. Magyar földhitel 21.—. Magyar vasuti kölcsön 93.50 Anglo-magyar —.—. Franco-magyar bank —.— Alföld 91 50 Magyar északkeleti vasut 88.— Kelet-vasuti elsőbbségi kötv. 56 50 — Tiszai vasut 151 50. Municipalis bank —.—.

Bécs, május 8 Hitelrészv. 135.70. Galicziai 199.75. Államvasut 219 —. Rente 57 60 — 1860-as 106 75— 1864-es 127 75. Ezüst 112 50 — London 129 65 — Uniobank —.—. Átalános épitőbank —.—. Angol-Osztrák 65.25 Lombard 75 —. — Tramway —.— Hitelsorsjegy 153.— Napoleond'or 10.37.—. Arany 6 12— Frankfurt 63 15. — Porosz pénzutalvány 63.75 Török sorsjegy 11.25. Angol épitőbank —.—.

Éjjeli pósta.

Anglia válasza az orosz körjegyzékre.

Lord Derby válasza Gorcsakoff herczeg ápril 24-iki körjegyzékére következőleg szól:

Külügyi hivatal, 1877. máj. 1. Mult hó 24-iki 147. sz. sürgönyömben átküldöttem excellentiádnak Gorcsakoff herczeg ápril 7/19-ikén kelt körjegyzékét, mely kijelentette, hogy Oroszország császárja megparancsolta hadseregének Törökország határát átlépni.

Ő felsége kormánya mély sajnálattal fogadta ez értesitést. Nem fogadhatja el azon állitásokat és következtetéseket, melyekkel Gorcsakoff herczeg a hozott határozatot indokolva kisérte. A jegyzőkönyv, melyhez ő felsége kormánya Oroszország sürgetésére rövid idő előtt hozzájárult, a szultántól nem kivánt ujabb biztositékokat kormányzata reformjára nézve. Azon szándékból, hogy Oroszországnak megkönnyittessék az egyoldalu eljárásról való lemondás, megerősödött a hatalmak közös érdeklődése a törökországi keresztény lakosság helyzete iránt.

Kitünt, hogy a hatalmak gondosan akarták ellenőrizni azon módot, melyen az ottomán kormány igéretei teljesittettek volna, és hogy, ha reményeikben még egyszer csalatkoztak volna, fönntartották maguknak közösen tanácskozni azon rendszabályokról, melyeket a keresztények javára és a közbékére legalkalmasabbnak tartanának. A porta hozzájárulása ezen a hatalmak czéljai fölötti nyilatkozatokhoz sem nem kéretett, sem nem követeltetett. A porta valóban — ő felsége kormányának nézete szerint szerencsétlenül — alkalmasnak találta a kérdéses nyilatkozatok mint a szultán souverainitása és függetlensége megsértése ellen tiltakozni. De midőn ekként cselekedett, s a jegyzőkönyvet Törökországra nézve semmikép sem kötelezőnek nyilatkoztatta, a török kormány ismételten erősitette, hogy a már megigért reformokat valósitani szándékozik.

Ő felsége kormánya tehát nem ismerheti el, a mit Gorcsakoff herczeg állit, hogy tudniillik a porta maga részéről minden reményét megsemmisiti annak, hogy Európa kivánságainak és tanácsának enged, s hogy a reformokat valósitja. Abban a véleményben sincs, hogy a jegyzék kifejezései a Montenegróval való békekötésnek, vagy a mindkét részről való lefegyverkezés iránti megegyezésnek lehetőségét elvágta. Ő felsége kormánya még mindig hiszi, hogy mindkét részen való türelem s mérséklettel e czélokat csakugyan el lehetett volna érni.

Gorcsakoff herczeg azt állitja azonban, hogy most minden kibékitési kisérlet eredménytelen volna, hogy a császár elhatározta magára vállalni, erőszakkal kivivni azt, amit a hatalmak a portától egyértelmü fáradozásokkal ki nem eszközölhettek, s ő a császár azon véleményét fejezi ki, hogy e lépése összhangzásban lesz Európa érzelmei s érdekeivel.

Nem várható, hogy ő felsége kormánya osztozni fog e nézetben. Nem titkolta el, hogy nagy csapattömegek tartózkodásának Törökország határainál, — melyek ennek biztonságát fenyegették, a lefegyverkezést lehetetlenné teszik, a mohamedán népességnél izgatottság és fanatismus érzetét keltik föl, — a béke helyreállitására s a reformok valósitására nézve nagy akadályt kellett képeznie. Nem hiheti, hogy e hadseregek bevonulása Törökországba a nehézségeket kevesbbiteni vagy a szultán területén a keresztény népesség helyzetét javitani fogja.

A pálya azonban, melyre oroszország lép, komolyabb és fontosabb elmélkedésre ösztönöz. Ellentétben áll azaz 1856. márcz. 30-iki párisi békeszerződés tételeivel, melyeknél fogva Oroszország és a többi szerződő hatalmak, kiki maga részéről, kötelezték magukat Törökország függetlenségét és birtokállományának sérthetetlenségét tiszteletben tartani. Az 1871. londoni értekezletben, melynek befejezésével a föntemlitett szerződés ujabban jóváhagyatott, az orosz teljhatalmazott közösen a többi hatalmakéival aláirt egy nyilatkozatot, mely a népjog lényeges elvének mondta ki, „hogy egyik hatalom sem oldhatja föl magát, valamely szerződés kötelezése alól, sem ennek föltételeit megnem változtathatja, anélkül, hogy a szerződés többi részeseivel barátságosan meg nem egyezett volna.“

Oroszország császárja, midőn saját elhatározásából actióba lépett Törökország ellen, és szövetségeivel való további tanácskozás nélkül nyult fegyverhez, kiszakitotta magát az eddig fönntartott európai concertből, s eltért azon eljárási szabályoktól, melyekhez való hozzájárulását ünnepélyesen maga kinyilatkoztatta.

Ily cselekmény következéseit előrelátni lehetetlen. Ő felsége kormánya örömest tartózkodott volna minden észrevételtől e tekintetben, de mintegy Gorcsakoff herczeg egy valamennyi kormányhoz intézett nyilatkozat szerint föltenni látszik, hogy Oroszország, Nagybritannia s a többi hatalmak érdekében cselekszik, kényszeritve érzi magát a kormány, ezennel formaszerint és nyilvánosan kijelenteni, hogy az orosz kormány elhatározása nem olyan, melyhez ő felsége kormánya beleegyezésével vagy helyeslésével járulhatna.

Derby.

KÖZGAZDASÁG.

Közgyülés. Az általános vasuti-kocsi kölcsönző társulat f. é. junius 3-án d. e. 10 órakor Budapesten, holdutcza 10. sz. a. tartandja meg ez évi közgyülését.

Az országos magyar iparegyesülettől Az országos magyar iparegyesület nemzetgazdasági szakosztálya pénteken f. évi május 11-én d. u. 5 órakor az egyesület helyiségében (Károly-körut 10 sz. ülést tart, melyen a tagok megjelenni kéretnek. — Fontosabb tárgyak: Czukor-adó.

Meghivás. A békésmegyei gazdasági egyletnek f. é. május 21-kén d. e. 10 órakor B.-Csabán a városházán tartandó rendes évi közgyülésére az egyletnek minden tagja meghivatik. Délután Csaba mellett lóverseny tartatik. Az elnökség megbizásából, Gerendás, május 2. 1877. Mokry Sámuel, egyl. titkár.

Az „Unió“ viszontbiztositó bank ma tartotta nyolczadik rendes közgyülését Rózsa Lajos elnöklete alatt Letétetett 407 részvény s jelen volt 15 részvényes 63 szavazattal, minélfogva a közgyülés határozatképesnek nyilvánittatott. Az évi jelentés örömmel adja tudtul, hogy az üzletfolyam a mult év elején lényeges javulásnak indult s ezen állását az év végéig meg is tartotta, sőt az üzletben a jelen év első három havában is folyton emelkedő irány tapasztalható. A mult 1875-iki mérleg tetemes (54.333 frt 31 kr.) veszteséggel záródott le; annál jobban esik most jelenteni, hogy nemcsak a veszteségi áthozat lett 76-ban kiegyenlitve, de a bank még ezen fölül szép tiszta nyereséget is huzott üzleteiből. A veszteség födözése nélkül 82.898 frt 8 kr. mutatkozik nyereségül, melyből a veszteségi áthozatnak levonása után marad 28,564 frt 77 kr. Ez részint a tartalékalap növeléseül, az igazgatók jutalékául, felügyelő bizottság illetményeül, részint a részvényesek nyereségeül szolgál, ugy hogy egy-egy részvényre 11 frt osztható ki. A 221 forint 29 kr maradvány a folyó számlára lenne átviendő. Az igazgatóság jelentése tudomásul vétetvén, a mérleg jóváhagyatott s a fölmentvényt a felügyelő bizottság jelentése alapján a közgyülés kiadta. Végül a felügyelő bizottság alakittatott meg közfelkiáltással, s beválasztattak: Fest Imre, Fuchs Károly és Gold Zsigmond urak.

A párisi kiállitás. Miként a franczia L'Academie nationale agricole, manufacturiere et commerciale“ aprilis havi hivatalos értesitvényében olvassuk, Aymar-Bression igazgató jelentése érdemlegesen foglalkozik azon mozgalmakról, melyek a kiállitást érdeklőleg hazánkban — s különösen Budapesten — folynak. Igen érdekes adatokat közöl a kiállitásra jelentkező államokról.

Francziaországban már e napig is több kiállitó jelentkezett, mint a 67-iki kiállitás megnyitásánál tényleg létezett. Európán kivüli államok buzgón törekednek képviseltetésük ügyében. Németalföldön Henrik főherczeg elnöklete alatt szerveztetett kiállitási bizottság. Olaszhon Rómában összpontositá a kiállitók érdekeit, Angolország, Ausztria, Azsia, Afrika, a közép-amerikai köztársaságok és Brasilia, Ausztrália intézkedést tettek, hogy az ipar és müvészet nagy pályázatán méltó czikkekkel álljanak ki. Az egyesült államok óriási müvekkel szándékoznak meglepni a kiállitási piaczot. Portugália 30.000 frankot szavazott kiállitási czélokra Mint a „Hon“ magyar napilapból értesül. a budapesti iparkamara utóbbi ülésében tanácskozik a legczélszerübb módról Magyarhonnak a kiállitáson leendő képviseltetéséről; Posner előadó inditványai, hogy nagyobb terület tartassék fenn magyar kiállitók részére, hogy nagyobb egyensuly tartassék a földmivelés, ugy iparczikkek kiállitási terimjében; egy bizottság alakittatása, melynek müködése és munkái a kormány által kinevezett bizottság ellenőrzete alatt álljon; a kormány által engedményezendő hitel megállapitása, — mindezek oly események, melyek a magyar kiállitók érdeklődését az 1878-ki nagy nemzetközi kiállitás iránt bizonyitják. „Végül emlitésre méltónak találom“ — mondja Aymand-Bression igazgató — „hogy a Budapesti iparkamara indittatva azon nemes szándékból, hogy a vagyontalan osztály is képes legyen a kiállitási pályázaton részt venni. ugy földmivelők mint iparosok kiállitási helyeit dijtalanul rendelkezésre bocsátandja. Örömmel tudomásul hozom hogy Párisban ugyanily érdekü értekezések folynak — a hivatalos közlönyben olvasott javaslat szerint.

A debreczeni „István“-gőzmalom társulat zárszámadása 1876. évről. A lefolyt évben felőröltetett: buza 107,094 métermázsa 95 kilogramm, árpa 1397 mm. 29 klgr., a társulat számadására összesen 108.492 métermázsa 24 kilogramm, a közönség részére különféle életnemü simán őrölve és darálva 19,452 mm. 32 klgr., összesen felőröltetett 127.944 métermázsa 56 kilogramm. A benyujtott veszteség és nyereség rovás szerint, a gyártás eredményéből, az őrlemények eladásánál szokásos engedmény, fuvarbérmentesités és szállitási költségek levonása után a nyers haszon kitesz 350 ezer 598 frt 84 krt. Gyártási és üzleti kiadások voltak 170,842 frt 67 kr. A gyártásból haszonul marad 179,756 frt 17 kr. Ebből levonatott 74,460 frt 45 kr. tiszta nyereségül maradt 105,295 frt 72 kr, melyből az igazgatóság és hivatalnokok részére megállapitott s az alapszabály 71-ik cz. szerint az alaptőke és tartaléktőke 5%-tóli kamatjának leszámitása után kivetett jutalék 5326 frt 47 kr. levonatván, a rendelkezésre az 1876-dik évi tiszta nyereség kitesz 99,969 frt 25 krt. Az osztalék részvényenként 10 frt. (10%).

A függő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság Bécsben, 1877. évi május hó 2-ik napján tartott XXI-ik ülésében az államjegyek forgalmi összegét 1877. évi aprilis hó végével következőnek találta: A bizottság saját feljegyzései alapján a tulajdonképeni államjegyek összege 1 forintosokban 74,073 228 frt, 5 forintosokban 106.733.935 frt, 50 forintosokban 163,509.700 frt. Összesen 344.316.863 frt. A közös pénzügyminiszterium hivatalos közlése szerint a sóbányákra bekebelezett és forgalomban lévő zálogjegyek összege 67,682.607 forint 50 kr. Összesen 411,999 470 frt 10 kr.

Kimutatása a pesti hazai első takarékpénztár 1777. ápril havi forgalmának Bevétel: Betétek 2.249,621 frt 11 kr. Különféle dijak 16.390 frt 16 kr. Kölcsönök után fizetett kamatok 115.732 frt 54 kr. Visszafizetett értékpapir előlegek 37,970 frt. Visszafizetett váltók 1.135,831 frt 80 kr. Visszafizetett kölcsönök ingatlanokra 132,949 frt Vidéki váltók tőke és kamat számláján 2 862,567 frt. Kibocsátott pénztárjegyek 10.500 frt. Folyó számlára betétek 114,421 frt 24 kr. Idegen pénztárjegyek 406,366 frt 67 kr. Saját értékpapiraink számláján 518.375 frt. Tartalékalap számla 179 frt Egyleti nyugdij alap 240 frt 18 kr. Intézeti házak övedelme 5818 frt 65 kr. Visszatéritett kezelési költség 100 frt 32 kr Teréz és József-Ferencz, fiókpénztáraktól átvett készpénz 251,000 frt. Kiadás: Visszafizetett betétek 2.474,906 frt 34 kr. Kifizetett folyó kamatok 21,026 frt 67 kr. Előleg értékpapirokra 17,600 frt. Leszámitolt váltók 1 646,693 frt 36 kr Kölcsönök ingatlanokra 58.100 frt. Vidéki váltók tőke és kamat számláján 2,768.633 frt 39 kr. Beváltott pénztárjegyek s azok kamatai 74,467 frt 27 kr. Teréz- és József-Ferenczv. fiókpénztáraktól átvett készpénz 315,000 frt. Idegen pénztárjegyek 200,000 frt. 1876 részvény osztalék 33,200 frt. Tisztviselők és szolgák fizetése 4,999 frt 92 kr. Kezelési költségek 4,186 frt 49 kr. Választmányi jutalék 108 frt 94 kr. 1876 jótékony adakozások 2,150 frt. Egyleti nyugdij alap 608 frt 62 kr. Intézeti házakra tett kiadások 1,098 frt 91 kr. Visszatéritett kamat 41 frt 12 kr. Fizetmények folyó számlán 170,684 frt 05 kr. A terézvárosi fiókpénztárnál 1.148,855 frt 60 kr. Betétek: Visszafizetett betétek s azok folyó kamatai 1.250,063 frt 93 kr. Beváltott pénztárjegyek s azok kamatai 26,424 frt 50 kr. A józsef-ferenczvárosi fiókpénztárnál 291,790 frt 10 kr. Betétek: Visszafizetett betétek s azok folyó kamatai 270.587 frt 55 kr. Pénztárjegyek kamatai 206 frt 25 kr.

Figyelmeztetés. A cs. kir. szab. osztr. államvaspálya-társulat délkeleti vonalának menetrendje. 1877. május 15-dikével a cs. kir. szab. osztr. államvaspálya-társulat délkeleti vonalán is uj menetterv lép életbe, mely a mostani menetrendhez képest nem tartalmaz lényeges módositásokat. Emlitendő csupán az, hogy a t. cz. utazók részére a Budapesten alul levő állomásokról gyorsabb összeköttetés hozatott létre Bécscsel akképen, hogy a 6. sz. személyvonat Báziásról esti 6 órakor indul, s a Budapestről reggeli 7 óra 50 perczkor Bécsbe induló 2. sz. gyorsvonathoz csatlakozik. Bővebben a kiragasztott menetterv-hirdetmények.

Figyelmeztetés. Külön-tarifa az ásvány-szén és coaks számára Alsó-Sléziából. Folyó év május 15-én egy külön-tarifa lép életbe az ásvány-kőszén és coaks szállitására nézve (teljes vagyon szállitmányokban) az alsó-sléziai kőszén-telepekből az osztrák államvaspálya állomásaira viá Halbstadt. Példányok az illető állomásokon megtekinthetők, és az osztrák államvaspálya társaság forgalmi igazgatóságánál Bécsben, Pestalozzi-utcza 8. sz. megrendelhetők.

Árverések csődügyek, (Kivonat a „Budapesti Közlöny május 8-iki számából. Lajosmizse és Felbene puszta (Kecskemét) jun. 12. Makai Erzsébet ingatlanai 15913 frt. — Hojos (Kalocsa) máj. 22. Kober József ingatlanai 2336 frt — Budapest május 18 Neuss Tódor terézvárosi nyárutczai háza 30000 forint. — Csakova (Temesvár) május 28. Myagul Nika ingatlanai 2000 forint — Izmány (Szegzárd) jun. 9. Ekhard Henrik ingatlanai 2500 forint. — Gyöngyös máj. 24 Ujhelyi Mátyás ingatlana 3000 frt — Ujvidék jun. 24. Szávics Demeter ingatlana 5170 frt. — Csenger-Ujfalu (Szatmár-Németi) máj. 17 Tamás Gergely ingatlanai 7397 frt. — Pápa máj. 23 Paraicz Kálmán ingatlana 2500 frt. — Bulkesz jun. 17. Vagner Jakab ingatlana 6655 frt. — Debreczen máj 14. Veres István ingatlana 2000 forint. — Szombathely jun. 11. Halász János ingatlanai 3740 frt. — Maczedonia [Módos] jun 5. Urszuleszko Gruja (2153) — Budapest jun. 12. Monich János ingatlana 2000 forint. — Medgyes május 28. Hanner János ingatlana 2866 frt. — Budapest május 17 Kuka Anna ingatlana 18600 forint. — Pancsova máj. 16. Georgevics Krisztina ingatlana 12900 frt. — Debreczen máj 16 Kálmán András ingatlana 350,) frt — Budapest máj. 18. Mühlbacher Ferencz ingatlana 2298 forint. — Csaba május 12 Dombár András ingatlana 6000 frt. — Budapest jun 16. Hoffenberg Antal ingatlana 14110 frt. — Győrsziget (Győr) jul. 12. Shlosser Ignácz ingatlana 58462 frt — Székesfehérvár jun 9. Verger Mátyás ingatlana 2000 frt. - Módos jul. 11. Krämmer János ingatlana 11 50 frt — Nagy Károly jun. 6-án Oszinszky János ingatlana 3607 frt — Budapest jul. 4. Giergl István ingatlana 27714 frt

Csődök: Maitner Fáni szarvasi lakos kereskedő ellen bejel. máj 23., 24., 25 perügyelő Schrödel Kornél ügyv. Kiss Márton szegedi lakos ellen bej. jun. 19., 20., 21. perügyel. Erőskövy Lajos ügyvéd — Feldmann Henrik sz.-fehérvári bej kereskedő ellen bej jul 23., 24., 25., perügy. Badics István ügyv Amigó Mór lugosi lakos ellen bej. jun. 11., 12., 13., perügy Liesek Béla. — Annigo Lipót lugosi lakos ellen bej jun 20., 21., 22. perügy. Liesek Béla ügyv. — Lang József esztergomi lakos bej jun 28., 29., 30. perügyelő Niedermann Pál ügyv.

Csődmegszüntetés Büchler József ellen

Szerkesztői üzenet.

S József urnak. Nem közölhető.

„Victor Hugo egy hive.“ Bizonyára lesz annyi kegyes belátással a „költő ur,“ hogy három ivre terjedő hazafias költeményét egyszerre és egészen nem közölhetjük, bár ellenkező esetben — mint mondja — „nem lesz hatása.“ Meglássa csak, hogy de bizony lesz hatása ennek a kis mutatványnak is:

„Parádoxonok“ egy uj magyar poéta müvéből, a ki prózában ir. és pedig:

Tánczolunk a mindenségen mint a pondró a dögön.

Mi a lángész? — Egy genie és — semmi több. A léha fél. nem a nagy. Elpusztul mint más; csenevész mint annyi sok.

Az ember — ember. Hasonló és hasonló aranyos, hasonló és nem hasonló szép, — az ember szép, csakhogy rut.

A világ nagy . . .

A mint az oszlop elveszti jelentőségét az ivezet folytán, akkép veszit erejéből az ég. Térdre vakok!! Az ember-oszlop rohad. az ég-iv szakad. véged!

Hiszen a végletek találkoznak. Végtelen parányi férgek vagyunk, mi istenek vagyunk. Az izzadság vasat harapat (sic!) velünk, a földet sarkaiból kimozgatjuk. stb.

Budapesti szinlapok.

Szerdán, május 8-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

FERRÉOL.

Szinmü 4 felvonásban.

Személyek:

De Meyran	Náday
De Boismartel	Feleki
Lavardin	Bercsényi
Périsol	Vizvári
Matial	Szigeti I.
Maxence	Halmi
Brochat	Benedek J.
Ludolphe	Körösmezei
Du Rosoy	Benedek L
Ducoudray	Tóth Imre
Bonin	Somló
Sextius	Pintér
Alexls	Gyenes
Roberte	Felekiné
Thérese	Szigeti Jolán
D'Orbesson	Lendvayné

NÉP-SZINHÁZ.

KOZIKI.

Opera 3 felvonásban.

Személyek:

Koziki	Vidmár
Namitu	Solymosi
Xikokó	Tihanyi
Nuzima	Sziklai E.
Fiezo	Szabó B
Szotosziró	Horváth
Szagami	Váradi
Jakuminok.	Császári testörök. Zászlótartók Nuzima diszhölgyei Udvarbeli urak és hölgyek Nászkiséret. Dobosok. Japánnép Rendörök. Törtẻnik Jeddóban Jappán fővárosában

Kezdete 7 órakor.

Vizállás és időjárás.

Budapesten május 8 3.30 m. 0 fölött tiszta
Pozsonyban május 8. 2.50 m. 0 fölött felhős.
M.-Szigeten május 8 1.20 m. 0 fölött felhős.
Szatmáron május 8 2.15 m. 0 fölött felhős.
Tokajban május 8 5.50 m. 0. fölött felhős
Szolnokon május 8. 6.37 m 0 fölött derült.
Szegeden május 8. 7.40 m. 0 fölött száraz
Aradon május 7. 1.24 m. 0 fölött felhős.
N.-Becskerek, május 7. 1 47 m. 0 fölött felhős.
Bezdánnái május 7 2.50 m. 0 fölött felhős.
Verbászon május. 7. 1.79 m. 0 fölött széles.
Eszéken május 8 2.12 m 0 fölött száraz.
Sziszeken május 8. 4.10 m. 0 fölött száraz.
Mitroviczon május 7. 4 93 0 fölött felhős.
Zimonyban május 7. 6.18 0 fölött száraz.
O-Orsován május 7. 4.42 m 0 fölött felhős.
Barcson, május 7. 1.15 m 0 fölött felhős.

Csávolszky Lajos
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

A budapesti tőzsde hivatalos árjegyzései május 8.

Gabnatőzsde. A gabnatőzsdén tegnaphoz képest se a kinálat, se a kereslet tekintetében nem sok változás történt. A buza finomabb nemében felszöktett az árak 15 krral, a közönségesnél 10 krral, a többi gabonafajok változatlanok maradtak. Elkelt a buzából gyér kinálat s jó vételkedv mellett 12.000 m. mázsa. — A határidőüzletben csendesebb irány mellett buza 25, tengeri 10 és repcze 15 krral csökkent. Buza őszre 12.55—12.60, zab őszre 7.85—8.03, tengeri május—juniusra 7.70—7.80, káposztarepcze 16.38—16.63, bánsági repcze 15.88—16,00.

Értéktőzsde. Az értéktőzsdén a forgalom szük korlátok között mozgott, alig történt néhány kötés, az is jelentéktelen, — a politikai események erős hatást gyakorolnak az üzletekre. Az előtőzsdén forgalom nélkül osztr. hitel részvényeket 134.30-on, magyar hitel részvényeket 112.75-ön jegyeztek. A délitőzsdén osztr. hitel részv. 134.60—134.70-en, magy. hitel részv. 113-on vásároltattak. Concordia gőzm. részv. 400-al és Erzsébet gőz. részvényekben 175-el eszközöltek egy-egy kötést. Magy. kincstári utalványok 91 50-en, váltók német helyekre és birodalmi markák 63.85—63.90-en keltek.

A hivatalosan jegyzett gabnaárak és értékfolyamok különben a következők:

Termény.	Minős hectol.	Ár 100 kilogr	Minős. hectol	Ár 100 kilogr.
Buza bánsági uj	—.	—.——	—.	—.——
" " "	—.	—.——	—.	—.——
" " "	—.	—.——	—.	—.——
" tiszavidéki	74.6	15 05—15.60	75.5	15 70—15 80
" " "	76 4	15.90—16.—	77.3	16.05—16 15
" " "	78 3	16.20—16.30	79.2	—.——
" " "	80.	—.——	—.	—.——
" pest-vidéki	74.6	15.20—15 30	75,5	15.40—15 50
" " "	76.4	15.60—15.70	77.3	15 75—15 85
" " "	78.3	15.90—16.—	79.2	—.——
" " "	80.	—.——	—.	—.——
" fehérmegyei	74.6	15 55—15.65	75.5	15.75—15.85
" " "	76.4	15.95—16 05	77.3	16,10—16.20
" " "	78 3	16.25—16 35	79.2	—.——
" " "	80.	—.——	—.	—.——
" bácskai "	74.6	15.40—15.50	75.5	15.60—15.70
" " "	76.4	15.80—15.90	77 3	—.——
" " "	78.3	—.——	—.	—.——
" " "	80.	—.——	—.	—.——

Termény.		Minős. hectol.	Ár 100 kilogr.	
Rozs	öreg	70—72	11 60	11.80
Árpa takarmánynak	"	60—62	7.30	7.60
" malátának	"	62—63	7.80	9.30
Zab	"	36—40	8 55	8 70
Tengeri bánáti . .	uj	75	7.80	7.90
" másnemü . .	"	73	7.70	7.80
"	"	"	—.—	—.—
Repcze káposzta .	"	"	—.—	—.—
bánáti .	"	"	—.—	—.—
Köles	"	"	6.20	6 40

Papirok:			
Magy. vas. köles.	93 50	Kisb földhitelint	42.—
Földteh. kötv. m.	72.—	Pesti ker bank	510.—
" erd.	69.—	Pesti I. hazai	2070.—
Szőlődd. válts. k.	71.50	**Pénz-nemek:**	
Osztr. áll.-ad 5½	57 50	Cs. és kir. arany	6.12—
E. m. ált. bizt. t.	1170.—	Oszt -m 8 frt. ar	10.42—
Által m. hitelb.	113.25	20 frank arany	10.42—
		Osztr. és m ezüst	112 50

Egy üveg bor ingyen kapható!

KLEIN és JUSTUS utódjánál

a koronaherczeg (uri) utczában 6-ik szám alatt levő bor-, tea- és rumkereskedésben.

A ki itt 12 üveg asztali-, pecsenye- vagy csemegebort vesz, az az illető fajtából ingyen kap egy üveggel. — 13 pintes palacz érmelléki, 1875-diki fehér, vagy 1875-iki szegzárdi vörös bor ára csak 6 frt, s minden üres palaczk visszaváltatik 10 krjával. — Minden egyéb bor-, tea- és rum-nemek és liqueurök az árjegyzék szerint a legolcsóbban számittatnak.

A legjobb braziliai rum egy pintes üveggel 60 kr.

Egyes füzet ára 20 kr! — Egyes füzet ára 20 kr!

AIGNER LAJOS kiadványai.

Budapest,

IV. ker., váczi-utcza 18. Nemzeti szálloda.

„MAGYAR KÖNYVESHÁZ."

Első folyam. 1. Obernyik: Beszélyek 20 kr. — Tolnai: A somvári Fényes Ádám ur 20 kr. — 3. Sacher-Masoch: Holdas éj 20 kr. — 4—5. Ányos Pál költeményei 40 kr. — 6 Aristophanes: A békák 20 kr. — 7. Erckmann-Chatrian: Franczia életképek 20 kr. — 8. Turgenjev: A fatalista 20 kr. — 9—10. Szerelmi népdalok. 40 kr.

Második folyam. 11. Czakó: Leona. 20 kr. — 12. Rényi: Petrarca. 20 kr. — 13. 14. Tréfás népdalok, csufolódó versikék, stb. 40 kr. — 15. 16. 17. Castelár: Lord Byron élete 60 kr. — 18. 19, Gaskellné: Mély titok. 40 kr. — 20. truensee: A Wallisból 20 kr.

Harmadik folyam, 21. 22. 23. Vrághalmi; Egy cserepár naplója. 60 kr. — 24. 25. P. zathmáry Károly: Képek n középkorból 40 kr. — 56. Pontmartin: D'Aurebonne marquisné. 20 kr. — 27. Phaedrus Aesopi mesék 20 kr. — 28. Collins: Két beszély 20 kr. — 29. 30. Cőcseji népdalok; 40 kr.

Negyedik folyam, 31. Tennyson: Enid. Király-idyll 20 kr. — 32. 33. zana: A két Kisfaludy 40 kr. — 34. Turgenjev: Az óra. Egy aggastyán elbeszélése 20 kr. — 35. Várady Antal: A sziv örvényei 20 kr. A folytatás sajtó alatt van.

Tiz füzetből álló folyam ára 2 frt, diszkötésben 2 frt 60 kr.

Egyes füzet ára 20 kr. A bekötési tábla külön 40 kr. —14

Az eddigi folyamokra még folyvást lehet előfizetni. Az előre fizetők (akár egész folyamra akár egyes füzétekre) a füzeteket bérmentve veszik kézhez.

---

100 névjegy 50 krtól fölfelé.

100	nyolczadrétü levélpapir monogr.	frt	—.80 kr.
	hozzá illő boriték monogrammal	frt	—.80 kr.
	nyolczádrétü levélpapir névvel	frt	—.60 kr.
	hozzá illető boriték névvel	frt	—.60 kr.
	negyedr. levél czégnyommással	frt	1.20 kr.
	boriték czégnyomással	frt	—.65 kr.

50 legfinomabb angol levél és boriték monogrammal 1 frt 50 kr.

500	negyedrétü 1 m. kender boriték czégnyomással	frt	1.60 kr.
	negyedr. sárga v. szürke boriték nyomással	frt	2.— kr.
	iv levél negyedr. nyomással	frt	4.— kr.
	negyedr. lev. kék koczkákkal	frt	4.50 kr.
1000	negyedr. kenderbor. czégnyom.	frt	2.80 kr.
	negyd. szürke v. sárga boriték	frt	3.50 kr.
	levélpapir negyedr. czégnyom.	frt	7.— kr.
	levélp. negyr. kék kozk. czégny.	frt	8.— kr.
	pecsétjegy magas nyom. különf. szin 2.30, legfinomabb	frt	3.— kr.
	pecsétjegy dombor nyomással	frt	2.— kr.

továbbá mindenféle nyomtatványok legszebben és legjutányosabban készittetnek. — **Vidéki megrendelések utánvétel mellett gyorsan eszközöltetnek.**

Angol-gyorssajtó-nyomda

Budapest, gránátos utcza szervitáképülete.

Valeria kávé.

Hétsey Adolf urnak.

Bécs, II. Novarautcza 28. sz.

Kivánata szerint értesitem önt az ön ujonnan behozott „Valeria-kávé"-jával az én körömben tett kisérletek kedvező eredményéről.

Én és több velem barátságban levő család, melyek közt oly személyek találtatnak, kik ideg- és edényrendszeröknek könnyen történő s nagy izgatottsága miatt a valódi kávé élvezéséről lemondani kénytelenek, az ön ujonnan behozott Valeria-kávéját tejjel és tej nélkül 14 napig használtuk. A mi ideértve a relativ szenvedő személyeket is — várakozásunkat az eredmény messzire tulhaladta.

Saját tapasztalásomat illetőleg, igazán állithatom önnek, hogy az ön ujonnan behozott, jeles Valeria-kávéjának gyártmánya

1., szin, erő és kellemes izre nézve egy sorban állhat a valódi kávéval s ezt teljesen pótolni képes:

2., hogy az ön Valeria-kávéja, mely gyógyerejü, a gyomor és bél nyákhártyáit erősitő és tápláló, az ideg- és edényrendszert kevéssé izgató növényrészekből készül, s teljesen pótolja a valódi kávét azon személyeknél, kik az agy vagy a melszervek vértolulásában könnyen szenvednek, valamint oly személyeknél, kik gyomor- és bélhurutra hajlandók. Délben vagy este véve sem üzi el az éjjeli álmot, mint a valódi kávé.

Gyermekek részére az ön Valeria-kávéja szintén a legalkalmasabb s legegészségesebb kávénem, és

3, az egészségre előnyös tulajdonságai mellett ezen uj kávénem még rendkivüli nyereséges is gazdasági tekintetben

Egyéni nézetem és tapasztalásom szerint e kitünő, minden tekintetben jeles készitmény a közönség általi elfogadás czéljából jó lelkiismerettel a legjobban ajánlhatni.

Bécs, 1875. november 8-ikán.

Teljes tisztelettel

dr. Pollák,

a sebészet. szemgyógytan stb. mestere.

Már olcsóságánál fogva is ajánlható ezen „Valeria-kávé" minden háztartásban, miután kilója csak 1 frt 20 kr. és nagyobb megrendeléseknél 10% rabatt engedtetik.

Megrendelések intezendők: **a főraktár Budapesten sugárut 36. sz. a.** továbbá kapható: **Édeskuty L.** m. kir. udvari ásványviz-szállitó, Erzsébettér; **J. M. Kuhn** Józseftér; **Vághy Lajos**, nádor utcza; **Fischer Jakab. Chr. W. Hesser** váczi körut; **Prückler Ignácz**, kecskeméti utcza **Grünhut Mór** nagy-stáczió utcza. **Budán Frey Alajos**, vár; **Domian István**, viziváros; **Wolf Márton** tabán, a „Debreczen" szállodával szemközt.

Legnagyobb választék

Gyári raktár

Legyezők 10 krtól 10 frtig. Ingek, gallérok, manchetták, nyakkendők, pálczák, esernyők, tajt és játszószerek.

Megrendelések lelkismeretesen teljesittetnek. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Diszműczikkek és norinbergi áruk pompa és házi szükségletekből, női-kézitáskák 70 krtól 3 frt 50 krig.

Gyári raktár

Szép, jó és jutányos!

A legolcsóbb s legjobb

lábbelik

Temesváry Móricznál

kaphatók

Budapesten, kerepesi-ut 2. sz. a bazárban.

Hölgyek számára:

Papucsok minden szinben	70 kr.
Komotczipők eberlastin- vagy bőrből	90 kr.
Komótczipők eberlastin- vagy bőrből sarokkal	1 frt 70 kr.
Füző topán eberlastinból a legszebb himzéssel liszitve	2 frt 20 kr.
Topánok eberlastinból ruganyhuzóval magas kivágással, rokoko-sarokkal finom kiállitásban	2 frt 90 kr.
Topánok ruganyhuzóval erős chagrin vagy borjubőrből, szögezett vagy csavart kettőstalppal esős időjáráshoz, tartós	3 frt — kr.

Urak számára:

Topán chagrin-bőrből jól késziteve	3 frt 60 kr.
Topán chagrin-bőrből finom diszitésü lakszegélylyel, legujabb divatu	3 frt 90 kr.
Topán borjubőrből szögezett, csavart kettő talppal, igen erős	4 frt — kr.
Topán orosz fénymázos bőrből szögezett csavart kettős talppal esős időre	4 frt 80 kr.
Topán salon-fénymázos, mainzi bőrből, keztyü vagy chagrin szárral legfinomabb himzéssel	4 frt 30 kr.
Párisi féltopán kötésre chagrin bőrből	3 frt 50 kr.
Csizma térdig érő vizmentes bagariabőrből hálomszorosan csavart kettős talppal	8 frt 50 kr.
Csizma borju vagy chagrinből magas szárral s arokkal	8 frt 20 kr.
Fiu-topán borju vagy chagrin bőrből erősen szögezett kettős talppal	5 frt 50 kr.
Leány-topán eberlastinból vagy bőrből legfinomabb diszitésü lakszegélylyel	1 frt 80 kr.
Gyermekcipők eberlastin vagy bőrből 10 krtól	1 frt 50-ig

Megrendelések póstán utánvét mellett vagy az összeg beküldése után gyorsan s pontosan telesittetnek. Nem alkalmas lábbeli a legkészségesebben kieseréltetik. Részletes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek meg.

Egy ügyes fiatal ember,

ki a magyar és német nyelvet tökéletesen érti, alkalmazást nyerhet az

„**Egyetértés**"

kiadó-hivatalában.

A

komlókertben

diszelőadást tart a

magyar daltársulat

ma és mindennap

válogatott programmal.

Kitünő borokkal és magyar házias konyhával szolgál

PARRAGH GÁBOR.

Nehézkórt

(nyavalyát) levél utján gyógyit dr. **Killisch** specialista orvos **Neustadtban.**

Drezda (Szászország)

Már 8000-nél több beteget sikerrel gyógyitott.

Órák.

Frt 1 30 az uj **szabadalmazott fémóra**, legjobb óraművel minden 24 óránan felhuzandó.

Frt 3.50 a legjobb genfi **szabadalmazott zsebórák**, megbizható művel, valódi Paloise óraláneczokkal, medaillon és órakulcscsal ellátva

Frt 5.— egy csinos, kis aranyozott **hölgyóra**, hozzávaló finom tagozatu velenczei nyakláneczczal valódi double-aranyból, szép tokban.

Frt 2 20 az uj **szabadalm. porczellán zománcz-óra**, pompás számlappal és jól szabályozott művel

Frt 9.— a legfinomabb valódi angol, 13 latos ezüstből készült **henger-órák** 4 egész 8 köre, nehéz, próbás ezüst, hozzávaló lánczokkal.

Frt 12.— a legfinomabb ezüst **horgony-órák**, 15 köre, dupla födéllel, nehéz ezüstből, próbásak, hozzá való láncz és kulcscsal, valamint jótálló levéllel.

Frt 3—4 a legszebb szoba-órak, gazdagon aranyozva, egész-, fél- és negyedütéssel, jótállással

OCARINA, uj zenehangszer, melylyel zenei előismeretek nélkül a legváltozatosabb dallamu zeneműveket lehet előadni s mely legpontosabban van hangolva. Ára nagyság szerint iskolával együtt 1.20, 1.50 2 frt, a

Párisi óraraktárban

Bécs II., Praterstrasse 16.

STEINBERGER SIMON

czipő-rózsa és czipő-csokor gyára

Budapesten,

kétszerecsen-utcza 10. sz. a.

Olcsobban szállit mint bárhol másutt, utánvét mellett, a megrendelést még azon napon elintézi.

Czipő csokrok selyem szalagból	40	krtól	— 1.50 krig.
Szalag-rózsa csattal	28	"	— 50 "
Teljes-rózsák "	70	"	— 1.— "
Evelastin csokor csattal	20	"	— 70 "
Fénymázas " "	14	"	— 60 "
" rózsa "	14	"	— 25 "
" csokor feldiszitve	16	"	— 65 "
" rózsa "	16	"	— 27 "
" csokor nyomással	18	"	— 90 "
Komod czipő csokor selyemszalagból	1.50	"	— 2 50 "
Gombkötő rózsák ezer darab	2.50	"	— 5.— "

Egyes minták mindenűvé ingyen és bérmentve küldetnek.

Titkos betegségeket,

tehetetlenséget (elgyengült férfierőt), bőrbajokat, idült syphilist, hugycső-szükülést, gyakori magomlést gyógyit gyökeresen és biztonsággal, a nélkül, hogy a beteg hivatása- vagy életmódjában akadályoztatnék.

BESENBEK A., gyak. orvos, **sebész és szülész.**

Naponkint rendel, reggel 9—4-ig és este 7—8-ig.

Budapest, hatvani-utcza 16-ik szám alatt.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszol, és a **gyógyszerek megküldetnek.**

Alapos gyógyitás jod és higany szerek nélkül.

Titkos betegségeket

bármily nemüeket, különösen a

tehetetlenséget

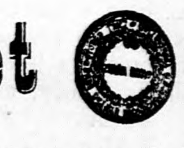

(elgyengült férfierőt),

továbbá **bőrbajokat, vizelési nehézségeket, hugycsőszükülléseket**, friss és idült **nyákfolyást**, nőknél az ugynevezett **fehérfolyást, a bujakóros fekélyeit** és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban, az önfertőzés minden következményeit, mint ondófolyás, éjjeli magömléseket, sőt a **végképi tehetetlenséget** is, **katonai és polgári** főkórházban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatok nyomán és évek hosszu során át sok ezer esetben kipróbált egyszerü módszerrel, kiválóan tartós siker biztositása mellett, jod és higany nélkül bámulatos gyorsan s alaposan gyógyit (ujonnan keletkezetteket 48 óra alatt)

WEISS J.

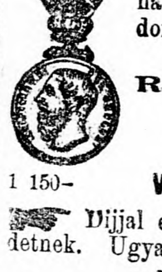

gyak. **orvos, sebész** és **szülész,** az itteni cs. k. katonai **főkórházban** volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitasi társaságok rendes és tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés tulajdonosa.

Rendelő intézet: Budapest, belváros, uri-utcza 6. sz. bemenet a lépcsőn.

Naponkint délelőtt 7—10-ig, d. u. 1—4-ig, este 7—8-ig.

1 150—

Városzoba minden egyes beteg részére elkülönitve.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik, és a gyógyszerek megküldetnek. Ugyanott kapható a hires mű: **„Az elgyengült férfierő"**, ennek soknemü okai és alapos gyógyitása. Ára 2 frt. 50 kr.

Zadák A.

Füstölthus és kolbászgyára.

Nagymező-utcza 14. sz.

Daczára annak, hogy üzletemet nem rég nyitottam meg, oly általános köztetszésnek örvend az, miszerint a t. cz. közönség kényelmére e tekintetből az eddigi, kecskeméti utczában az egyetem-téren 5 szám alatt, a nagymező-utczában Temesvári-féle házban létező fiókjaimon kivül még egy harmadikat is alapitottam a váczi-uton (Lipótváros) 14 sz alatt.

A t. cz. közönséget biztosithatom, miszerint azon fogok mindig törekedni, hogy fentebbi gyártmányaim jó hirnevemet folyton növeljék.

Kiváltképen kolbász-gyártmányaimat, melyek még a bécsieket is felülmulják, ajánlom a t cz. közönség figyelmébe.

Mély tisztelettel

Zadák A.

Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan teljesittetnek.

Eredeti, tiszta minőségü saját bortermés.

Eredeti és tiszta minőségü Alacskai borkészletem ugy nagyban mint kicsinyben, üvegekben saját pecsétemmel és czimlapommal ellátva, **ujvilág-utcza 16. sz. a.**, naponta reggeli 8 órától esti 7 óráig a t. cz. közönség rendelkezésére áll.

Emlitett üzleti helyiségemben tett megrendelések kivánatra házhoz is küldetnek.

50 üvegen felül tett megrendelések mérsékelt árleengedésben részesülnek.

Kisebb megrendelések megkönnyitését elérendő, üvegekben való megrendelések elfogadására a következő kereskedéseket sikerült megnyernem: **Steiner Lipót**, V. ker., nagy (3) korona-utcza. **Zubek és Bátori**, IV. ker., kecskeméti-utcza. **Szabó Gyula**, V. ker. váczi-ut. **Navratil József**, VI. ker., sugár-ut és gyár-utcza sarkán. **Rosenthal Vilmos**, VII. ker., király-utcza Orczy-féle ház. **Szakál és Márton**, IV. ker., régi pósta-utcza. **Brázay Kálmán**, ország-ut 24. sz. **Nagel és fia.** országut 31. sz.

Palaczkokbani árjegyzék.

Alacskai, saját bortermés.

70/100	L. tartalmu üveg	**Asztali**	28, 30, 32, 34, 38 kr
141/100	" " "	"	52—56 "
70/	" " "	**Pecsenye**	22 "
85/	" " "	"	42 "
70/	" " "	**Gohér**	30—35 "
85/	" " "	"	55—65 "
70/	" " "	**Szamorodni**	40 "
85/	" " "	"	80 "
70/	" " "	**I. oszt. Aszu**	1.— "
85/	" " "	I. " "	1.75 "
70/	" " "	**Vörös**	20 "
85/	" " "	"	40, 60, 70 "
70/	" " "	**Rácz ürmös**	22 "
/	" " "	" "	44 "

Tiszta állapotban visszahozott üvegek bolti áron visszavétetnek.

Az asztali borok edényekben hektoliterként is rendelhetők.

Miklós Gyula,

földbirtokos és bortermelő.

Minden régi köhögés ellen,

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok, s tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megprópált

fehér mellszörp,

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatott a legkielégitőbb eredmény előidézése nélkül. Ezen szörp már az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, sőt **a görcsös és hög- hurutnál** elősegiti a nyulós és megrekedő nyálka kiköhögését, azonnal enyhiti a gége ingerlékenységét és rövid idő alatt eltávolit minden, ha még oly heves, sőt magát a legveszélyesb **szárazbetegségi köhögést és a vérhányást is.**

Ára I egész üvegnek 3.60, egy fél üvegnek 1.80, egy negyed üvegnek 90 kr.

Mayer G. A. W., Breslauban.

Főraktár Budapesten: Török József gyógyszerész urnál, **király-utcza 7. szám.**

Levélbeli

megrendelések

pontos eszközlése.

Gyönyörü szép

női ruhakelmék

a legdúsabb választékban

bámulatos olcsón

megszerezhetők

HAMBURGER ADOLF

divatáru-raktárából

Budapest

koronaherczeg-utcza 8.

Minták ingyen és bérmentve.

2746

Saját termésü boreladás.

Több kiállitáson első jutalommal kitüntetett Kishegyi **Balatonmelléki** boraim következő árakon kaphatók:

Fehér itczéje	*0.7 lit.*	*55 kr.*
Vörös "	*" "*	*65 kr.*
Sárfehér "	*" "*	*90 kr.*
Burgundi	*" "*	*90 kr.*

Nagyobb mennyiségben 10% árleengedés.

Akója 12 frttól 20 frtig.

Lerakatok Budapesten: **Fromm Antal**-nál, rostély-utcza: — **Hubenay füszerkereskedésé**-ben, ujvilág-utcza; — **Lápossy Lajos**-nál, kerepesi-ut; — Kaposvárott **Pollák Jakab**-nál.

*Megrendeléseket kérem **Szalay Imre** saját termésü borüzletébe: Lelle, u. p. B.-Boglár intézni.*

Szalay Imre.

A 19-ik századnak

kétségkivül

legnagyszerübb csodája

a lángeszü gépgyárnok **Pfanzeder György** által föltalált **felső csészékkel** ellátott **táblamérlegek**, melyek rendkivüli pontosságuk, szabatos és csinos kiállitásuk, nemkülönben rendkivül gyakorlati alkalmazhatásuk által világhirü elterjedést és nem remélt kelendőséget nyertek. A világ legkitünőbb műavatott tekintélyei, ugyszinte a császári középponti mértékszervező bizottság Berlinben, a hires technikai egyetem Züriebben s a bécsi erőművészeti és gépészeti tanszék (utóbbi az 1873. évi február 15-kei véleményezés en) egyetértőleg magasztalák kitünő előnyeit a Pfanzeder által készitett táblamérlegeknek, mint **az erőművészetnek** feltünő fokozatos haladását.

Folytonos javitások s a legczélszerübb alkotásnak minden jelei megfigyelésével, leghasznosabb kezelési móddal sikerült végre Pfanzeder Györgynek több évi fáradhatlan igyekezete által táblamérlegeinek 12 élü, többszörösen megpróbált szerkezetével az erőmütan legfelsőbb tökélyét elérni.

Költséget nem kimélvén, éjjel-nappal gondolkodván, a nagyszerü mü létrehozatott, a 12 élü táblamérlegek mint felülmulhatlan tökéletes test áll előttünk, részrehajlatlan csodálkozását Európa minden szaktekintélyeinek s a nagy közönség bámulatát előidézvén. A t. cz kereskedelmi s üzleti világtól függ most ezen szellemdús találmánynak lehető legnagobb terjesztésére és minden nyilvános üzletbeni alkalmazására közreműködni és közhasznuvá tenni.

Hogy ezen mérlegeknek nagy előnyeiről, ritka szabatosságáról és nagy hordképesség melletti könnyü kezeléséről saját gyakorlata által mindenki meggyőződhessék, az árakat következőleg szabtuk meg.

Hivatalosan meghagyott, törvényesen mértékszervezett

tábla-mérlegek.

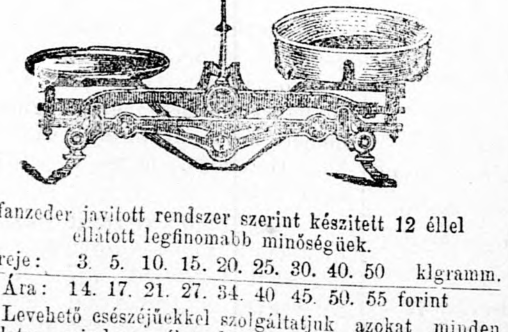

Pfanzeder javitott rendszer szerint készitett 12 éllel ellátott legfinomabb minőségüek.

Hordereje:	3.	5.	10.	15.	20.	25.	30.	40.	50	klgramm.
Ára:	14.	17.	21.	27.	34.	40	45.	50.	55	forint

Levehető csészéjüekkel szolgáltatjuk azokat minden használatra, minden czélra alkalmazhatókat, tehát minden megrendeléshez szabva. — Folytonos tartósságukért ezen Pfanzeder-féle 12 élü táblamérlegeknek 5 évig kezeskedünk. Megrendeléseket lehetőleg pontosan teljesitünk legjobb minőségben.

Bugányi Frigyes és társa,

Bécs, Stadt Riemergasse Nr. 11.

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész,

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztositása mellett mindennemü

TITKOS

betegségeket

1) az ***önfertőzésnek*** minden következményeit, ugymint

magömléseket,

az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolyást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt):

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idültteket is), **a nemzőrészek bujakóros fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban;**

3) **hugycsőszükülléseket;**

4) **friss és idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehérfolyást,** és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

5) **bőrkiütéseket;**

6) **a hugyhólyag betegségeit és mindennemü vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet. bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

Budapest nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában. Rostélyutcza, (Károlykaszárnya) 8. sz.